Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

7 июнь 1972 йил, чоршанба ◆ № 132 (15.303). ◆ Баҳоси 2 тийин.

СИРДАРЁ ПИЛЛАЧИЛАРИНИНГ РАПОРТИ

Сирдарё областининг пиллачилари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун тайёргарлик кўриб, пилла тайёрлаш давлат планини муддатидан олдин бажардилар. Тайёрлов пунктларига 410,7 тонна пилла топширилиб, план 102,5 процент бажарилди. Планни 180 процент бажарган Оқолтин райони, планни 130 процент адо этган Гулистон райони, планни 121,9 процент бажарган Сирдарё райони, планни 115,4 процент бажарган Ворошилов райони, планни 104 процент адо этган Боёвут райони, планни 101,2 процент қилиб адо этган Жиззах райони хўжаликлари давлат буюртмасини муваффақиятли адо этдилар.

Жиззах районидаги Жданов номли, Сирдарё районидаги «Ленинград», Боёвут районидаги Ленин номли, Гулистон районидаги «Коммуна» колхозлари пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажариш учун ўтказилган социалистик мусобақада юксак кўрсаткичларга эришдилар.

Область пиллачилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, пландан ташқари давлатга 100 тонна пилла топширишга қарор қилдилар. (ЎзТАГ).

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш бўйича йиллик планини муддатидан олдин бажарганликлари учун қуйидагилар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзиладилар:

Сирдарё области (область партия комитетининг секретари Қ. Аҳмедов, область ижроия комитетининг раиси В. Хайдуров, область комсомол комитетининг секретари М. Абдураимов, область пиллачилик бошқармасининг бошлиғи Ю. Сулаймонов).

ИОСИП БРОЗ ТИТОГА ЛЕНИН ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

5 июнда Катта Кремль саройининг Екатерина залида СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Президенти, Югославия Коммунистлар Союзининг Раиси Иосип Броз Титога Ленин ордени топширди.

Залда Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Е. Шелест, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев ўртоқлар, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Орден топшириш маросимида ўртоқ Н. В. Подгорний нутқ сўзлади.

Биз, деди Н. В. Подгорний, Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Президенти, Югославия Коммунистлар Союзининг Раиси ўртоқ Иосип Броз Титога Ленин орденини тантанали вазиятда топшириш маросимига тўпландик. СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Иосип Броз Титонинг фашизмга қарши биргаликда олиб борилган курашдаги хизматларини, Совет Иттифоқи ва Югославия халқлари ўртасида қардошларча дўстлик ва ҳар томонлама муносабатларни ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлашга қўшган катта ҳиссасини, тинчлик ва халқаро ҳамкорликни ривожлантириш учун курашдаги актив иштирокини тақдирлаб, туғилган кунига саксон йил тўлганлиги туфайли уни Ленин ордени билан мукофотлади.

Ўртоқ Тито, совет кишилари сизни халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг таниқли арбоби деб, Совет Иттифоқига дўст бўлган социалистик Югославия меҳнаткашларининг атоқли раҳбари деб биладилар. Сиз Улуғ Октябрь Социалистик революциясида иштирок қилганлигингиз хотирамиздан кўтарилгани йўқ.

Сиз профессионал революционер йўлидан бориб, ҳаётнинг оғир синовидан ўтдингиз. Югославия коммунистларининг ўз мамлакати халқининг порлоқ истиқболи йўлидаги курашда уларнинг ҳамма томондан танилган раҳбари бўлиб қолдингиз.

Даҳшатли ҳарбий синовлар пайти келганида, Югославия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси 1941 йил 22 июнда, гитлерчи галалар Совет Иттифоқига хиёнаткорона ҳужум қилган кунда мамлакат ишчилар синфига, бутун халқига мурожаат қилиб, уларни фашист золимларга қарши жанг қилиш учун отланишга астойдил даъват этди. Совет кишилари Югославия халқларининг қаҳрамонона жасоратига юксак баҳо берадилар. Югославия халқлари коммунистларнинг раҳбарлигида, ўртоқ Тито, сизнинг раҳбарлигингизда инсониятнинг энг ёвуз душмани устидан қозонилган умумий ғалабамиз тарихида шонли саҳифалар очдилар.

Янги социалистик Югославиянинг қарор топиши ва ривожланиши Коммунистик партиянинг раҳбари ва давлат бошлиғи лавозимидаги фаолиятингиз билан боғланган.

Мамлакатимизнинг халқлари сизни тинчликни мустаҳкамлаш ва халқаро ҳамкорликни ривожлантириш тарафдори деб биладилар.

Ўртоқ Тито, биз сизнинг Совет—Югославия ҳамкорлигини кенгайтириш ва такомиллаштиришга қаратилган фаолиятингизни биламиз, қадрлаймиз.

Ўртоқ Н. В. Подгорний пировардида бундай деди:

Бугун сизга Ленин орденини топширар эканман, ўртоқ Тито, сизни КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан давлатимизнинг ана шу юксак мукофоти билан самимий табриклайман.

Сизга чин кўнгилдан сиҳат-саломатлик, Югославия халқининг бахт-саодати йўлида, қардош мамлакатларимиз ўртасидаги дўстона муносабатларни янада мустаҳкамлаш, тинчлик ва социализм иши тантанаси манфаатлари йўлида қилаётган меҳнатингизда янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

Ўртоқ Иосип Броз Тито жавоб нутқида Ленин ордени билан тақдирлаб, катта ҳурмат кўрсатганлиги учун СССР Олий Совети Президиумига ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига сидқидилдан миннатдорчилик билдирди.

Шу юксак мукофотни қабул қилаётиб, ушбу мукофот фақат менинг шахсий хизматларимнигина эмас, шу билан бирга мамлакатимиз ишчилар синфи ва халқига бош бўлиб революция ғалабаси сари фидокорона кураш машаққатли йўлини босиб ўтган Югославиянинг барча коммунистлари хизмати ҳам эътироф этилганлигининг рамзи деб таъкидлашни истардим, деб давом қилди у. Шу революция ғалабаси туфайли Югославия тенг ҳуқуқли халқларининг социалистик ҳамдўстлиги вужудга келди.

Мен шу орденни алоҳида фахрланиш ҳисси билан қабул қилиб оламан, зотан менинг учун Ленин ҳамиша буюк устоз, революцион стратег, революцион интилиш ва ташаббуслар илҳомчиси бўлиб келган.

Ленин бир-бири билан чамбарчас боғланган ўз таълимоти ва фаолияти билан жамиятни революцион социалистик ўзгартиришнинг назарий ва амалий асосларини яратди. Бизнинг партиямиз учун, Югославия Коммунистлар союзи учун Лениннинг фикри ва иши биз ҳамиша куч-қувват олиб турган манба, янги ташаббус ва ҳаракат манбаи бўлиб келди. Мамлакатимизда социализм қурилишида ва социалистик ижтимоий муносабатлар тараққиётида Ленин таълимоти муҳим аҳамиятга эга бўлди. Бу таълимот абадул-абад бизники бўлиб қолди, бу таълимот бизга йўл кўрсатиб бермоқда, бу таълимот ҳозирги ҳамма социалистик жамият бунёдкорлари учун, озодлик, мустақиллик ва ўз тақдирини ўзи мустақил ҳал этиш ҳуқуқи учун курашувчи ҳамма кишилар учун илҳом манбаидир.

Ленин янгилик учун кураш формалари хилма-хил бўлишини социализмнинг идея ва практика кучи, деб билди ва бу нарса ҳаётда неча бор тасдиқланди. Ленин таълимотининг ҳаётийлиги ва битмас-туганмас кучи даставвал унинг ижодий диалектик методидан келиб чиқади. Ленин даҳоси социалистик тафаккурни янги билимлар ва революцион тажриба билан бойитиш заруратини башорат қилди. Ленинча ёндошув ишчилар синфи эришмоқ учун курашаётган революцион ўзгаришлар бир вақтда амалга оширилгани ҳолда воқелик чуқур илмий таҳлил этилишини назарда тутади.

Ленин учун юзаки гап, сохта революционликдан кўра ёт нарса бўлмаган. Турли реакцион назариялар ва сохта революциячиликни ҳеч ким ленинчалик асосли ва муросасиз фош қилиб ташламаган.

Ҳозирги давр учун хос революцион процесслар ва ўзгаришлар Лениннинг номи ва иши билан чамбарчас боғлангандир. Ленин фаолиятининг тарихий аҳамияти ҳозирги шароитларда ҳам тобора ўсиб бормоқда. Барча озодлик, прогрессив ва социалистик интилиш кучларининг манбаидир. Лениннинг номи ва иши тинчлик йўлини кўрсатиб бермоқда, империалистик тазйиқ, эски ва янги мустамлакачилик даъволарининг ҳамма турларига қарши, халқларнинг мустақиллиги, суверенитети ва тенг ҳуқуқлиги учун, жаҳонда демократик муносабатлар ва социализм тантанаси учун курашга илҳом бахш этмоқда.

Пировардида ўртоқ Иосип Броз Тито бундай деди:

Бизнинг социализм ва Лениннинг буюк ғояларига, иккала мамлакатимиз дўстлигига садоқатимизнинг рамзи бўлмиш шу юксак эътироф учун яна бир марта сидқидилдан миннатдорчилик билдиришимга рухсат этгайсиз.

Н. В. Подгорний ва Иосип Броз Тито ўртоқларнинг нутқлари қарсаклар билан кутиб олинди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлари ўртоқ Иосип Броз Титони юксак мукофот билан самимий муборакбод қилдилар, унга сиҳат-саломатлик ва Югославия Коммунистлар союзи билан Югославия давлатига раҳбарлик қилишдаги катта самарали фаолиятида муваффақиятлар тиладилар. (ТАСС).

САМИМИЙ, ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Президенти, Югославия Коммунистлар союзининг раиси Иосип Броз Тито ва унинг рафиқаси шарафига 5 июнда Катта Кремль саройининг Грановит палатасида зиёфат бердилар.

Зиёфатда ЮСФР Президенти билан бирга ҳамроҳ бўлиб келган Югославия партия ва давлат арбоблари ҳам бўлдилар.

Зиёфатда совет томонидан Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Е. Шелест, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари С. Б. Ниёзбеков, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Н. К. Байбаков, В. А. Кириллин, М. А. Лесечко, В. Н. Новиков, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси Ё. С. Насриддинова, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе, СССР министрлари, давлат комитетларининг раислари ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Зиёфат чоғида Л. И. Брежнев ва Иосип Броз Тито ўртоқлар нутқ сўзладилар.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Қадрли ўртоқ Тито!

Ҳурматли ўртоқ Йованка Броз!

Қадрли ўртоқлар!

Ҳозиргина Николай Викторович Подгорний азиз меҳмонимизга Совет Иттифоқининг Олий мукофотини — Ленин орденини топширди. Ўртоқ Тито, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг ҳамма аъзолари ва аъзоликка кандидатлари ҳамда Марказий Комитет секретарлари номидан, бу ерда ҳозир бўлган ҳамма кишилар номидан сизни яна бир марта самимий табриклаб, қардош югослав халқининг бахт-саодати йўлида, Совет — Югославия муносабатларини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида сизга сиҳат-саломатлик, узоқ умр ва актив, самарали фаолият тилаш менга зўр ҳузур бахш этади. **(Қарсаклар)**. Ўртоқ Тито, бизнинг мамлакатимизга дўстона муносабатингизни ва Совет Иттифоқи билан Югославия ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш соҳасидаги фаолиятингизни биз юксак қадрлаймиз.

Бизнинг ҳар бир учрашувимиз, ўртоқ Тито, қардош партияларимиз ўртасидаги, халқларимиз ўртасидаги алоқалар тобора яқин ва хилма-хил бўлиб боришига кўмаклашмоқдаки, биз бунга неча марталаб ишонч ҳосил қилганмиз.

Ўтган йил сентябрида Белградда ўтказилган дўстона суҳбатлар ғоят самарали бўлди. Белград учрашувини тўла асос билан Совет—Югославия муносабатларини ривожлантиришнинг муҳим босқичи деб аташ мумкин.

Совет — Югославия ҳамкорлигининг биз Белградда қабул қилган Қўшма баёнотда таърифланган принципларининг кучи ва ҳаётийлиги кундалик практикада исботланмоқда. Шу принциплар асосида катта ва фойдали иш тобора қизғин олиб борилаётганлигини, мамлакатларимиз ўртасида катта, айтишим мумкинки, яхшилик томон сифат ўзгариши содир бўлаётганлигини кўриб мамнун бўлмоқдамиз. Бу нарса кўп соҳаларда — партиявий йўл билан қилинаётган алоқаларда, иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий алоқаларни ривожлантиришда, ҳамкорлигимизни ҳар томонлама бойитиш учун иккала томоннинг интилишида сезилмоқда.

Биз шунга аминмизки, сизнинг ҳам Совет Иттифоқига қилган визитингиз Совет — Югославия муносабатларини янада ривожлантиришга, иккала мамлакат халқларининг бахт-саодатига, тинчлик ва социализм иши манфаатларига яхши хизмат қилади.

Биз Югославия билан ҳамкорликни марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм принциплари асосида ҳар томонлама мустаҳкамлаш тарафдоримиз. Биз социалистик давлатларнинг ҳар томонлама тенг ҳуқуқли ҳамкорлиги замиридаги имкониятлардан ҳар бир мамлакатнинг ва бутун социалистик системанинг манфаатлари йўлида ғоят тўла равишда фойдаланиш тарафдоримиз.

Бизнинг йўлимиз ана шундай. Биз бу йўлни ўтказмоқдамиз ва зўр изчиллик билан ўтказаверамиз.

Ҳозирги вақтда биз халқаро муносабатлардаги катта ижобий ўзгаришларнинг гувоҳи бўлиб турибмиз. Ҳали жаҳон сиёсатида бир талай кескин ва мураккаб проблемалар бор, албатта, лекин Совет Иттифоқи ва бутун социалистик ҳамдўстликнинг изчил, актив ташқи сиёсати туфайли Европадаги ва умуман дунёдаги халқаро иқлим анча яхшиланганлиги факт бўлиб қолди. Суверенитет, тенг ҳуқуқлилик, аралашмаслик, ўзаро манфаатдорлик принциплари тобора кенг миқёсда эътироф қилинмоқда. Давлатларнинг тинч, тотув яшашидан иборат ленинча ғоя турли социал системаларга мансуб бўлган давлатларнинг реал шартнома-ҳуқуқий муносабатлари формасини олмоқда. Бу тенденция тобора кучайиб бормоқда, унинг ривожини социализм мамлакатлари қудрати мустаҳкамланиб бораётганлигидан ажратиб бўлмайди.

Кейинги бир ярим йил ичида мамлакатимиз ва бошқа социалистик давлатларнинг бир қанча капиталистик мамлакатлар билан муносабатларида муҳим ижобий ўзгаришлар юз берди. Бу гап айниқса Франция билан муносабатларга тааллуқлидир.

Совет Иттифоқи ва Польшанинг Германия Федератив Республикаси билан тузган Шартномалари кучга кирганлиги тарихий миқёсдаги воқеа бўлди. Бу сиёсий ҳужжатлар иккинчи жаҳон урушидан кейин вужудга келган сиёсий аҳволни ва территорияларни эътироф қилишга тўла-тўкис асосланади. Европадаги мавжуд чегараларнинг, шу жумладан ГДР билан ГФР ўртасидаги чегаранинг ва Польша Халқ Республикаси ғарбий чегараларининг дахлсизлигини мустаҳкамлайди. Бизнинг ГФР билан муносабатларимиздаги мушкил аҳволдан қутилиш йўлини шу асосдагина топиш мумкин бўлди. Ғарбий Берлинга тааллуқли масалаларга доир битимлар комплекси имзоланганлиги халқаро кескинликни юмшатиш ва тинчликни мустаҳкамлаш йўлида турли ижтимоий тузумдаги давлатлар фойдали ҳамкорлигининг яққол далили бўлди.

Европанинг жаҳон сиёсатидаги кун тартибида ҳали ҳам тез ҳал этиш лозим бўлган бир талай муҳим проблемалар турибди. Чехословакия Социалистик Республикасининг ГФР билан муносабатларини бартараф қилиш ҳам, Германия Демократик Республикасини халқаро ҳуқуқ асосида тўла-тўкис эътироф қилиш ҳам, уни, шунингдек Германия Федератив Республикасини Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилиш ҳам ва бошқа кўпгина масалалар ҳам шулар жумласидандир.

Биз ҳамма Европа давлатларининг ҳеч қандай камситишга ва тенгсизликка йўл қўймаган ҳолда кенг ўзаро манфаатли ҳамкорлигини ривожлантириш тарафдоримиз. Умумевропа кенгаши бунга яхши негиз солиши мумкин ва лозим, биз ана шу кенгашни кўп томонлар иштирокида тайёрлаш ва тезроқ чақириш тарафдоримиз. Бу масалада ҳам Совет Иттифоқи билан Югославия бир хил позицияларда турганликларини хурсандчилик билан таъкидлаймиз.

Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатларнинг халқаро кескинликни юмшатишга ва халқлар хавфсизлигини таъминлашга қаратилган сиёсати тўғри сиёсат эканлигини, бу сиёсат тобора кенг миқёсда қўллаб-қувватланаётганлигини турмушнинг ўзи кўрсатиб турибди. Шундай бир шароитда кўпгина капиталистик мамлакатларнинг давлат арбоблари биз билан «зўравонлик позициясида» туриб иш тутиш ва «совуқ уруш» методлари билан ҳаракат қилиш йўлидаги ҳар қандай уринишлар мағлубиятга маҳкум эканлиги, реалистикроқ сиёсат ўтказиш лозимлиги тўғрисида хулоса чиқариб олмоқдалар. Бу — бирдан-бир оқилона йўлдир, шунинг учун ҳам биз уни табриклаймиз.

Совет раҳбарлари билан Америка Қўшма Штатларининг Президенти Р. Никсон ўртасида яқинда тугалланган батафсил ва, айтиш керакки, амалий музокараларни муҳим халқаро аҳамиятга эга бўлган воқеа деб ҳисоблаймиз. СССР билан АҚШ ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг асослари тўғрисидаги битим, ракетадан мудофаа системаларини чеклаш ҳақидаги Шартнома, стратегик ҳужум қуролларини чеклаш соҳасидаги баъзи тадбирлар тўғрисида муваққат битим, бошқа битимлар — ана шуларнинг ҳаммаси ҳамма халқлар манфаатдор бўлган янада мустаҳкам тинчлик йўлида қўйилган жуда муҳим ва конкрет қадамлардир.

Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати социалистик, синфий, интернационалистик сиёсат бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва шундай бўлиб қолади. Биз — халқаро кескинликни юмшатиш тарафдоримиз. Биз мустаҳкам тинчлик тарафдоримиз. Худди шунинг учун ҳам биз агрессия ҳаракатларига қарши, халқларнинг озодлик курашини бўғиш, уларнинг ички ишларига аралашиш, уларнинг ҳуқуқларини бузиш йўлидаги ҳар қандай уринишларга қарши кескин курашаётирмиз. Биз Вьетнам ва Ҳинди-Хитойдаги бошқа мамлакатларнинг ўз озодлиги ва мустақиллиги учун, империалистик агрессорларга қарши курашаётган халқларига муттасил мадад ва ёрдам бериб келдик ва мудом шундай қилаверамиз. Исроил агрессияси оқибатларини тугатиш учун, ўз ерларини босқинчилардан озод қилиш учун, озодлик ва социал тараққиёт учун курашаётган дўст араб давлатларига муттасил мадад ва ёрдам бериб келдик ва мудом шундай қилаверамиз. Ҳозирги замоннинг озодлик ва революцион ҳаракати билан биз яқин, жанговар бирдамлик алоқалари билан боғланганмиз.

Ички ва ташқи сиёсатимизнинг йўли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съездининг тарихий қарорларида равшан таърифлаб берилган. Бу сиёсат Ленин мамлакатида коммунистик жамият қуришдек буюк ишга, бутун дунёда социализм, миллий озодлик ва тинчлик кучларини мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади. Биз қардош социализм мамлакатлари билан яқин ҳамкорликда бу сиёсатни амалга оширмоқдамиз ва бу ҳамкорликни умумий ишимиз янгидан-янги муваффақиятларининг муҳим гаровларидан бири деб биламиз.

Ҳурматли ўртоқ Тито! Қадрли югославиялик дўстлар!

Биз қардош Югославияга социалистик жамият қуришда экономика ва маданиятни юксалтиришда халқ фаровонлигини оширишда янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

Ҳурматли меҳмонимиз, Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Президенти Югославия Коммунистлар союзининг Раиси ўртоқ Иосип Броз Титонинг соғлиғи учун қадаҳ кўтаришни таклиф этишга ижозат бергайсиз!

Ўртоқ Йованка Брознинг, бу ерда ҳозир бўлган югославиялик ҳамма дўстларнинг соғлиғи учун!

Бузилмас дўстлигимиз учун!

Сизларнинг соғлиғингиз учун, ўртоқлар! **(Давомли қарсаклар).**

* * *

Ўртоқ Иосип Броз Тито жавоб нутқи сўзлади.

Ўртоқ ИОСИП БРОЗ ТИТО нутқи

Ҳурматли ўртоқ Брежнев!

Ҳурматли ўртоқ Подгорний!

Ҳурматли ўртоқ Косигин!

Ўртоқлар!

Қадрли дўстлар!

Бу сафар ҳам биз самимий меҳмондўстлик билан сидқидилдан кутиб олинганлигимиз учун сизларга ва барча совет кишиларига чин кўнгилдан миннатдорчилик билдираман. Ўртоқ Брежнев, Сизнинг Югославия халқларига, мамлакатимизга ва шахсан менга айтган дўстона сўзларингиз учун Сизга алоҳида ташаккур айтмоқчиман.

Сизнинг мамлакатингизга ҳар галги визитим менга зўр мамнуният бағишлабгина қолмай, Совет Иттифоқи меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлигида эришаётган тобора катта муваффақиятлар билан бевосита танишиш учун яхши имконият ҳам бермоқда.

Бизнинг бу визитимиз Совет Иттифоқининг эллик йиллиги байрами нишонланадиган йилга тўғри келди. Сизнинг мамлакатингиз босиб ўтган йўл ҳаммамизга яхши маълум. Бу йўл анча оғир бўлди. Лекин, ҳамма қийинчиликларга ва иккинчи жаҳон урушининг даҳшатларига қарамай, сизлар чинакам улуғвор натижаларга эришишга муваффақ бўлдингиз. Сизларнинг ана шу муваффақиятларингиз бизни чин кўнгилдан қувонтиради ва биз улуғ мамлакатингизни янада гуллатиб яшнатиш йўлида сизларга янги муваффақиятлар тилаймиз.

Мен шуни айта оламанки, Югославия халқлари ҳам, ишчилар синфи ҳам социалистик революция ғалабаларини ривожлантира бориб, уруш оқибатларини ва ўтмишдан мерос бўлиб қолган қолоқликни имкони борича қисқароқ муддатда бартараф этиш, меҳнаткашларимизнинг турмуш даражасини кўтариш учун ва ўз-ўзини бошқаришга асосланган социалистик жамиятимизда уларнинг ролини амалга ошириш учун шарт-шароит яратиш йўлида жуда катта куч-ғайрат сарфладилар. Биз эришган натижалар мамлакатнинг тез иқтисодий ривожида, ҳамма халқларимиз ва миллатларимизнинг тўла тенг ҳуқуқлилигини амалга оширишда, социалистик ижтимоий муносабатларни янада чуқурлаштиришда айниқса равшан кўриниб турибди. Ана шуларнинг ҳаммасида Югославия Коммунистлар союзи етакчи ғоявий-сиёсий ва раҳнамо куч бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Қадрли ўртоқ Брежнев, мен Белграддаги ўтган йилги учрашувимизни мамнуният билан эслайман. Ўшанда бизнинг олдимизда Югославия — Совет муносабатларининг аҳволини атрофлича кўриб чиқиш, ҳал бўлмай турган баъзи масалаларни аниқлаш, иккала мамлакат ва иккала партия ўртасидаги муносабатларда мавжуд бўлган проблемаларни бартараф этишдан иборат масъулиятли вазифа турар эди. Сиз билан биз ана шу вазифани муваффақиятли уддалаганлигимизни мен зўр мамнуният билан қайд қила оламан ва Сиз ҳам шу фикрга қўшиласиз, деб ишонаман. Бу иш Югославия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги, шунингдек Югославия Коммунистлар союзи билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасидаги дўстона муносабатларни ва ҳамкорликни ҳар томонлама ривожлантиришнинг янги катта омили бўлиб хизмат қилди. Шу тариқа бизнинг бу сафарги ишимиз анча енгиллашди, деб ҳисоблайман.

Айниқса, кейинги йилларда амалга оширилган самарали ҳамкорлик, учрашувлар ҳамда фойдали фикрлашувлар ва тажрибани баҳам кўриш, Белград декларациясида, Москва баёнотида ва 1971 йил сентябрдаги Югославия — Совет баёнотида биргаликда қабул қилинган принципларнинг изчиллик билан татбиқ этилиши иккала давлат ва иккала партия ўртасидаги муносабатларнинг узоқ муддатли асоси бўлган ана шу ҳужжатлар ҳаётийлигини тасдиқлайди. Айни вақтда бу биз тўғри йўлдан бораётганлигимизнинг — ўзаро ҳамкорликни кенгайтириш ва бойитиш учун реал имкониятлардан янада ҳар томонлама фойдаланиш йўлидан бораётганлигимизнинг энг

(Давоми учинчи бетда).

САККИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ УЧИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети учинчи сессияси шу йил 8 июнда эрталаб соат 10 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида очилади. Депутатлар бугун эрталаб соат 10 дан кеч соат 20 гача ва 8 июнда эрталаб соат 9 дан бошлаб Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида рўйхатга олинади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ОҚСОҚОЛЛАР КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Оқсоқоллар кенгашининг мажлиси 8 июнда эрталаб соат 9 дан 30 минут ўтганда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида очилади.

СОВЕТ—ЮГОСЛАВИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

6 июнда Кремлда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигиннинг расмий дўстона визит билан Совет Иттифоқига келган Югославия Социалистик Федератив Республикаси Президенти, Югославия Коммунистлар союзининг Раиси Иосип Броз Тито билан музокаралари бошланди.

Музокараларда совет томонидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев ва бошқа расмий кишилар иштирок этдилар.

Музокараларда Югославия томонидан Югославия Социалистик Федератив Республикаси Президентига ҳамроҳ бўлган Югославия партия ва ҳукумат арбоблари қатнашдилар.

Музокаралар давомида КПСС билан Югославия Коммунистлар союзи ўртасидаги, СССР билан ЮСФР ўртасидаги дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик муносабатларини янада ривожлантириш ва кучайтириш юзасидан ўртоқларча фикрлашиб олинди. Халқаро аҳволнинг ҳамда социализмни, ялпи тинчликни ва халқлар социал тараққиётини мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида ўзаро ҳамкорликнинг актуал масалалари ҳам кўриб чиқилди.

Музокаралар қардошларча дўстлик, тўла ҳамжиҳатлик ва самимийлик вазиятида ўтди. (ТАСС).

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЖАЗОИРГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Жазоир Миллий Озодлик фронти партиясининг таклифига биноан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов бошчилигидаги КПСС делегацияси 5 июнда Москвадан Жазоир Халқ Демократик Республикасига жўнаб кетди. Делегация составида КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, КПСС Архангельск область комитетининг биринчи секретари Б. В. Попов, КПСС Брянск область комитетининг секретари В. А. Смирнов, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими секторининг мудири В. П. Румянцев бор.

КПСС делегацияси Жазоир Халқ Демократик Республикасида бўлган вақтида Жазоир Миллий Озодлик фронти партиясининг фаолияти билан, Жазоир халқининг ҳаёти билан танишади.

Внуково аэропортида КПСС делегациясини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитети ва СССР Ташқи ишлар министрлигининг масъул ходимлари кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида Жазоир Халқ Демократик Республикасининг СССРдаги муваққат ишлар вакили А. Шитур ҳам бор эди.

Делегация ўша куниёқ Жазоирга етиб келди. Аэродромда делегацияни Революцион Кенгашнинг аъзоси А. Беншериф, Миллий Озодлик фронти партияси Марказий аппаратининг масъул ходимлари, СССРнинг Жазоир Халқ Демократик Республикасидаги элчиси С. С. Грузинов, Жазоирнинг СССРдаги элчиси Р. Малик кутиб олдилар. (ТАСС).

ДЕПУТАТ САҲИФАСИ

* Кичик қишлоқлар ўрнига йирик посёлкалар
* Депутат ташаббуси билан
* *Янги шаҳар жамоли*

СОВЕТЛАР ВА ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИ

Р. ЭШЧОНОВ,
Меҳнаткашлар депутатлари Хоразм область Совети ижроия комитетининг раиси.

Владимир Ильич Ленин Совет ҳокимияти ўрнатилган дастлабки даврдаёқ: **«Аҳоли ғоят кўпчилигининг — деҳқон аҳолисининг турмушини қайта қуриш ҳақидаги масала биз учун туб масаладир»**, деган эди. Улуғ доҳий олдинга сурган бу вазифа партиямиз Программасида ўзининг ёрқин ифодасини топгандир.

Коммунистик партия шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги социал-иқтисодий ва маданий-маиший тафовутларни тугатиш соҳасида ғоят муҳим тадбирларни изчиллик билан амалга ошириб келмоқда. КПСС XXIV съезди қарорларида қишлоқда капитал қурилиш кўламини кенгайтириш ва суръатини жадаллаштириш масаласига алоҳида эътибор берилган. Беш йиллик план юзасидан съезд Директиваларидаги рақамлар сўзимизнинг далили бўла олади.

Бутун мамлакат ССР Иттифоқи ташкил этилган куннинг 50 йиллигини нишонлашга қизғин тайёргарлик кўраётган бир пайтда, Совет ҳокимияти йилларида қишлоқни қайта қуриш соҳасида амалга оширилган ишларнинг улуғворлигини таъкидлаш қувончли ва мароқлидир. Дарҳақиқат, янги жамият қуриш жараёнида қишлоқларимиз қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгарди. Буни ўтмишда хонлик истибдоди остида эзилган Хоразм деҳқонининг бугунги фаровон, маданий турмуши мисолида яққол кўра оламиз.

Революциядан илгариги кўримсиз, пастқам, хароба кулбалардан асар ҳам қолмади. Эндиликда қишлоқларда обод посёлкалар бунёд этилган. Колхозчилар электрлашган, радиолашган данғиллама уйларда истиқомат қилишяпти. Газ, водопровод ва коммунал-маиший хизматнинг кўпчилик турларидан қишлоқ аҳолиси ҳам баҳраманд. Энг муҳими, уйларгина янги эмас, балки унда яшаётган кишилар ҳам янги, уларнинг онги, маданий савияси юксак. Ахлоқи, ўзаро муносабатлари янгича. Биз бу билан фахрлансак арзийди.

Областимизда қишлоқ қурилиши нечоғлик кенг ҳажмда ва жадал суръатда олиб борилаётганлигини тасаввур қилиш учун баъзи рақамларга назар ташланг. Саккизинчи беш йилликда қишлоқ қурилишига капитал маблағ сарфлаш шундан олдинги беш йилдагига қараганда қарийб уч баравар ўсди.

Шу давр ичида уй-жой қурилишининг катта программаси амалга оширилди. 60 минг квадрат метр саҳнли уй-жой фойдаланишга топширилди. Беш йил мобайнида қишлоқларда 5600 квартира газлаштирилди. Колхозчилар ва совхоз ишчиларининг 65 минг квартираси электрлаштирилиб, қишлоқ аҳолиси «Ильич чироқлари» нуридан тўла баҳраманд бўлди. Қатор колхозларда водопровод қурилди. Автомат телефон станциялари бунёд этилди.

Партия ва ҳукуматнинг халқ фаровонлигини ошириш тўғрисида қилаётган оталарча ғамхўрлиги қишлоқ аҳолисининг моддий турмушини, коммунал-маиший шароитини яхшилашда муҳим омил бўлмоқда. Колхозлар экономикасининг узлуксиз мустаҳкамланиши қишлоқда капитал қурилишни кенгайтиришда негиз бўлиб хизмат қиляпти. Масалан, 1971 йилда область хўжаликларининг пул даромадлари 1965 йилдагига қараганда 43 миллион сўм кўпайиб, 200 миллион сўмдан ошди. Ҳозирги вақтда колхозларнинг бўлинмас фондларидан 30 миллион сўм капитал қурилишга сарфланмоқда.

Республика партия ва совет ташкилотлари қишлоқда қурилиш ишларини ривожлантиришда областга катта ёрдам кўрсатаётганлигини алоҳида қайд қилишимиз зарур. 1964 йилда бизда «Облколхозстрой» тресги тузилди. Ўшандан буён трестнинг қуввати тўрт баравар ошди. 1966 йилда яна бир қурилиш ташкилоти — 21-«Сельстрой» тресги ташкил этилди. Мана шу трестларга қарашли қурилиш-монтаж бошқармалари, механизациялашган кўчма колонналар қишлоқларда катта кўламда қурилиш ишларини амалга оширмоқдалар. Колхозлараро қурилиш ташкилотлари «Узколхозстрой» республика бирлашмасининг Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг колхозлардаги қурилиш бўйича давлат-кооператив бирлашмаси қилиб қайта тузилганлиги қишлоқ қурилишини янада яхшилаш имконини беради.

Капитал қурилиш — халқ хўжалигининг муҳим соҳаси, беш йилликнинг энг зарбдор участкаларидан биридир. Бу соҳага давр талаби даражасида раҳбарлик қилиш Советларнинг кундалик фаолиятида асосий ўринни эгаллаши керак.

Меҳнаткашлар депутатлари область, район ва қишлоқ Советлари қишлоқ қурилиши масалаларини доимо диққат марказида тутмоқдалар. Маҳаллий Советларнинг 5206 депутати, доимий комиссиялар — қурилишнинг ҳақиқий жонкуярларидир. Советларнинг сессиялари ва ижроия комитетларнинг мажлислари кун тартибида қишлоқ қурилишининг етилган масалалари ҳамиша каттагина ўрин олиб келмоқда.

Хоразм область Советининг 1963 йил 20 декабрда бўлиб ўтган сессияси колхоз посёлкалари қурилиши ва қишлоқ аҳолисининг маиший турмушини яхшилаш тўғрисида кенг қарор қабул қилган эди. Қишлоқ қурилишининг узоққа мўлжалланган режаларини ўз ичига олган ўша қарорнинг ижроси доимий назорат остига олинди. Қарорда белгиланган тадбирлар қандай амалга оширилаётганлиги область Советининг 1966 йилда ва 1969 йилда ўтказилган сессияларида, область ижроия комитети мажлисларида муҳокама қилинди. Меҳнаткашлар депутатлари район ва қишлоқ Советлари сессияларида ҳам бу масала бир неча марта кун тартибига киритилди.

Тарқоқ хуторчилик системасини тугатиш, шаҳар типида обод посёлкалар барпо этиш, коммунал-маиший шохобчалар, маданият тармоқлари қуриш ишлари кейинги йилларда айниқса кенг миқёсда авж олдирилди. Бунинг учун дастлаб уй-жойларнинг қандай типда қурилиши белгилаб олинди, маҳаллий шароитга кўпроқ мос келадиган уйлар қуриш кўзда тутилмоқда. Тегишли область ташкилотларида, кейинчалик область ва район ижроия комитетларида Марказий посёлкаларнинг бош планлари атрофлича кўриб чиқилди. «Узгипрозем» лойиҳа институти томонидан тузиб чиқилган уй-жой посёлкалари плани область ижроия комитети мажлисида тасдиқланди. Бу лойиҳада областда мавжуд бўлган 1470 посёлка ўрнида 102 та марказий ва 133 ёрдамчи посёлкалар қурилиши кўзда тутилган. Ҳозирги вақтда қишлоқдаги қурилишлар қатъий бош план асосида олиб борилмоқда.

Янги посёлкалар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсив ташкил этиш вазифаларига ҳам, аҳолининг коммунал ва маданий-маиший эҳтиёжларини тўлароқ қондириш талабига ҳам мос келади. Посёлкаларнинг архитектура жиҳатидан планлаштирилиши уларни канализация, газ, водопровод, марказий иситиш системаси билан ускуналаш имконини беради. Шунинг учун ҳам қурилишни белгиланган лойиҳага мувофиқ олиб бориш маҳаллий Советларнинг ҳамма вақт диққат-эътиборида.

Қишлоқ қурилишига раҳбарлик соҳасида меҳнаткашлар депутатлари Гурлан район Совети ижроия комитетининг фаолияти ҳар жиҳатдан ибратлидир. Бу ерда район ижроия комитети ва қишлоқ Советларининг, доимий комиссияларнинг мажлисларида капитал маблағ сарфлашнинг самарадорлиги, қурилиш муддатларини қисқартириш, сифатини яхшилаш, таннархини арзонлаштириш масалалари мунтазам равишда муҳокама этилади, посёлкалар қурилиши ва ободонлаштириш ишларининг якунлари тўпланиб, энг яхши тажрибалар оммалаштирилади. Бу ишларга депутатлар, доимий комиссияларнинг аъзолари, кенг жамоатчилик актив жалб этилган.

Меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ Советларининг қурилишга раҳбарлик қилиш соҳасидаги роли кучайиб бормоқда. Қишлоқда бевосита иш кўрадиган халқ ҳокимияти органлари — қишлоқ Советлари қурилишга раҳбарликни тинмай такомиллаштириб, бу соҳада катта тажриба тўпладилар.

Янгиариқ районидаги Сарапаён қишлоқ Совети колхоз правлениеси ва партия ташкилоти билан бамаслаҳат иш кўриб, тўққизинчи беш йилликда маданий қурилишнинг конкрет режаларини ишлаб чиқди. Қишлоқдаги Ленин орденли Охунбобоев номли колхозда шаҳар типидаги обод посёлка бунёд этилган. Мактаб ва болалар муассасалари, маданий-маиший объектлар қурилиши — депутатлар оталиғида. Область ижроия комитетининг қарорига мувофиқ, Охунбобоев номли колхоз посёлкаси экспериментал-намуна посёлка деб эълон қилинди. Бу посёлкада фақат янги типдаги уйлар қурилмоқда.

Боғот районидаги Нариманов номли колхознинг Марказий посёлкаси қишлоқларни шаҳар типида қайта қуришнинг ўзига хос намунаси бўлиб хизмат қила олади. Нариманов номли колхоз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига қишлоқларда энг яхши қурилиш ва ободончилик юзасидан ўтказилган Бутуниттифоқ кўрик-конкурси якунларига мувофиқ СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг иккинчи даражали дипломи билан мукофотланди. Колхоз қишлоғини бош план асосида қайта қуриш, колхозчиларга маданий ва коммунал-маиший, тиббий ва савдо хизматини яхшилаш масалалари Боғот қишлоқ Советининг кундалик иш фаолиятида етакчи ўринни эгаллаб келмоқда. Қишлоқ Совети депутатлари халқ назоратчилари билан биргаликда қурилишда сифат ва тежамкорлик учун кураш олиб боряптилар.

Бизда маҳаллий Советларнинг депутатларига сайловчилар томонидан берилган наказларнинг кўпчилиги қишлоқ қурилиши, ободончилик, аҳолига маданий-маиший хизматни яхшилаш масалаларига тааллуқлидир. Советларнинг ижроия комитетлари наказларнинг қандай бажарилаётганлигини доимий равишда назорат қилиб бораётирлар. Депутатлар ўз сайловчилари олдида ҳисоб бериб турадилар. Область Совети депутатларидан Шокир Аҳмедов, Ойимжон Холматова, Отажон Рўзиматов, Саодат Ражабова ва бошқалар қишлоқ қурилиши ҳамда ободонлаштиришга доир наказларнинг бажарилишига эришдилар. Юксак ишончни муносиб оқлаётган депутатлар ҳақли равишда сайловчиларнинг иззат-ҳурматига сазовордирлар.

Шу кунларда Советлар ва унинг кўп сонли депутатлари СССРнинг 50 йиллиги шарафига ҳамма соҳаларда, шу жумладан, қишлоқ қурилишида ҳам янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритиш учун курашда етакчи ва ташаббускор бўлмоқдалар. Қишлоқларда энг яхши қурилиш ва ободончилик бўйича ўтказиладиган республика кўрик-конкурсининг биринчи босқичида Хоразмдан 6 посёлка, иккинчи босқичида эса 9 посёлка қатнашади. Маълумки, биринчи босқич СССРнинг 50 йиллиги нишонланадиган даврда иккинчи босқич эса, Ўзбекистон ССРнинг 50 йиллигида якунланади.

Қишлоқларда қурилиш ишлари ҳажми ортиб бормоқда. Беш йилликнинг охиригача 21 «Сельстрой» тресги йилига камида 15 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариши керак. «Облколхозстрой» тресги беш йил мобайнида қарийб 80 миллион сўмлик ишни амалга ошириши зарур. Колхозларда тузилган 102 та қурилиш-ремонт бригадаси олдида ҳам катта ишлар турибди. Советлар қурилиш ташкилотлари ва барча бинокорлар куч-ғайратини қишлоқларда қурилишнинг улкан режаларини ўз вақтида амалга оширишга қаратишлари лозим.

Эътироф қилишимиз керакки, қишлоқда капитал қурилишнинг ҳозирги суръатлари ҳам, миқёслар ҳам колхозчилар ва совхоз ишчиларининг ўсиб бораётган эҳтиёжларига тўла жавоб бермайди. Мактаблар, мактабгача тарбия муассасалари, маданий ва маиший объектлар қурилиши секинлик билан бораётир. Бинокор кадрлар етишмаслиги, қурилиш материаллари билан таъминлашдаги узилишлар белгиланган режаларнинг ўз муддатида бажарилишига халақит бермоқда. Биз ҳозир мана шу нуқсонларни тугатиш чораларини кўрмоқдамиз.

Барча соҳаларда бўлгани каби қишлоқ қурилишининг ҳам етилган проблемалари бор. Эндиликда қурилишнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш давр тақозоси бўлиб қолди. Юмуртов посёлкасида тош майдалаш-саралаш заводи, шунингдек, оҳак, асфальт-бетон заводлари қурилишини тезлатиш ниҳоятда муҳимдир. Ҳозир саккиз колхозда ғишт заводлари ишлаб турибди. Бундай заводларни кўпайтиришимиз керак.

Колхоз ва совхозларда махсус коммунал хизмати хўжаликлари вужудга келтириш вақти етди. Ҳозир Боғот районидаги Нариманов номли, Урганч районидаги Ленин номли, Янгиариқ районидаги «Коммунизм» колхозларида коммунал хўжаликлари ишлаб турибди. Улар инженерлик коммуникациялари: сув йўллари ва сув таъминоти шохобчалари, ички марказий иситиш системалари, газ, электр таъминоти, радио, телефон линиялари, ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва бошқа масалалар билан шуғулланадилар.

Бизнинг шароитимизда қишлоқни истеъмол қилинадиган сув билан таъминлаш проблемаси жуда секин ҳал этилмоқда. Водопроводлар қурилиши суръати суст. Республика яйлов-мелиорация қурилиши тресги водопроводлар қурилишини жадал суръатда олиб бориш тадбирларини кўриши керак. Шубҳа йўқки, Туямўйин гидроузели қурилиши ва йирик сув омбори бунёд этилиши туфайли областнинг барча аҳоли яшайдиган пунктларини марказлашган тартибда сув билан таъминлаш имконияти вужудга келади. Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги бу имкониятдан фойдаланиши зарур, деб ҳисоблаймиз.

Советларнинг қишлоқ қурилишига раҳбарлигини такомиллаштира бориб, қишлоқ меҳнаткашларининг турмуш шароитини, уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни муттасил яхшилаш эришамиз. Бу, халқ хўжалиги вазифаларини, тўққизинчи беш йилликнинг улкан режаларини муваффақиятли адо этишимизга ёрдам беради.

ДЕПУТАТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ИЛЬИЧ номли колхознинг юксалиши 1965 йилдан, правление раислигига Камол Назаров сайланган йилдан бошланди. 1965 йилда пахта ҳосилдорлиги 28 центнердан ошди. Пахта тайёрлаш плани ошириб бажарилди. Гўшт, сут, тухум, қоракўл тери ва бошқа чорва маҳсулотлари аввалги йилларга нисбатан кўп етиштирилди. Сўнгги йилларда чорвачилик пахтачилик билан бир қаторда ривожланиб бормоқда.

Камол бир неча марта район Советига депутат бўлиб сайланди. Депутат — халқ хизматкори. Сайловчилар томонидан берилган наказлар тўла-тўкис бажарилган сари унинг обрўси ошди. Сайловчилар эса, ҳақиқий инсонпарвар, халқ хизматкори деб Камол Назаровни айтса бўлади, — деб ҳурмат қилишади.

Камол Назаров сўнгги икки чақириқдан бери Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати. Пахтачиликни ривожлантиришда унинг катта хизмати бор. Шу муносабат билан унга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор» унвони берилди.

Ўтган йили колхоз аъзолари 128 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 42 центнердан ҳосил кўтариб, ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини ошириб адо этдилар. Пахтачиликнинг ривожланиши туфайли колхоз экономикаси, маданияти юксалмоқда.

— Колхозчи ва механизаторларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшиламасдан туриб колхоз экономикаси ва маданиятини кўтариш мумкин эмаслигини тушунамиз, — деди суҳбатда Камол Назаров. — Биз шунинг учун ҳам маданий-маиший объектлар қурилишига алоҳида эътибор бердик. Бу сайловчи-колхозчи, механизатор ва чорвадорнинг наказн, демак моддий бойликлар яратувчиларнинг топшириғи, талаби бу.

РАИСНИНГ ОБРЎ-ЭЪТИБОРИ

Колхоз марказида 900 ўринлик клуб, кутубхона, маиший хизмат кўрсатиш комбинати, ҳаммом, чойхона, магазинлар ишлаб турибди. Ҳар бири 50 ўринли 2 та болалар боғчаси, 3 та медпункт қурилиб ишга туширилди. Трактор парклари қурилди. Колхозчиларни ёзги-қишки сабзавот билан таъмин қиладиган 1500 тонна сабзавот жойлашадиган омбор битказилди. 220 дан зиёд хонадонда ҳовли тўйлари ўтказилди.

Колхозда ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари яхши бормоқда. Бунга эски қишлоқлар ўрнига йирик посёлкалар қуриш йўли билан эришилмоқда. 9 километр йўлга асфальт ётқизилди. 11,5 километр узунликда водопровод линияси ўтказилди. Ҳамма хонадонлар электрлаштирилди. 390 хонадонга «зангори олов» етказиб берилди.

Колхозда ғишт заводи ишлаб турибди. Бу завод йилига 3,2 миллион донадан зиёд пишиқ ғишт етказиб бермоқда.

Димитров номли колхоз Ильич номли колхозга қўшни. Ери-ери билан, суви-суви билан улашиб ётибди. Бу хўжаликлар ён қўшни бўлса ҳам, экономикаси ва маданияти жиҳатидан фарқ қилади. Қишлоқларнинг қиёфаси ҳам мутлақо бошқача.

Димитров номли колхозда қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари баббаравар ривожланган эмас. Пахтачиликдан фойда олинаётган бўлса, чорвачилик ва сабзавотчилик ҳар йили 80-95 минг сўм атрофида зарар келтиряпти. 1971 йилда фақат чорвачиликдан 100 минг сўмдан зиёд зарар кўрилди. Бунга асосан колхозда меҳнат интизомининг бўшлиги, бунинг устига фан-техника ютуқлари, илғор тажрибаларга риоя қилинмагани сабаб бўлмоқда.

Шу йилнинг январь ойида бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишида Камол Назаров Димитров номли колхозга раис қилиб сайланди. У ишга киришган кундан аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилашдан бошлади. Йўл қурилиши кенгайтирилди. Қурилиш бригадаси тузилиб, колхозда турар-жойлар, маданий-маиший объектлар қурилиши бошланди. Қишлоқ хўжалигининг қолоқ участкаси ҳисобланган чорвачиликни ривожлантириш учун қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Молларнинг зотини яхшилаш юзасидан анча ишлар қилинди. Фермалар тажрибали кадрлар билан мустаҳкамланди. Маккажўхори ва беда экиш топшириқлари бажарилди. 1,5-2 йилга етадиган миқдорда ем-хашак тайёрлаш устида қизғин иш олиб борилмоқда.

Колхоз аъзолари Совет Социалистик Республикалар Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақани авж олдириб юбордилар. Улар юбилей йилида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳамма тармоқларини рентабелли қилиш ва колхозни Тўрткўл районидаги илғор хўжаликлар қаторига чиқариш учун астойдил меҳнат қилишмоқдалар.

Р. ЕШИМБЕТОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

Поп район газлаштириш идораси коллективи самарали меҳнат қилмоқда. Натижада Уйғурсой, Халқобод, Чоркесар ва Чодак поселкалари тўла газлаштирилди.

Т. УЗОҚОВ.

* * *

Сайловчилар наказларининг бажарилишини Нукус шаҳар Совети ижроия комитети мунтазам назорат қилиб бормоқда. Шаҳар Советининг яқинда бўлиб ўтган навбатдаги сессиясида меҳнаткашларнинг наказлари қандай бажарилаётганлиги ҳақидаги масала кенг муҳокама қилинди ва депутатларга берилган наказларни тўла-тўкис бажариш тадбирлари белгиланди.

И. РАҲИМБОЕВ.

* * *

Қишлоқларни ободонлаштиришда маҳаллий советлар активларининг роли каттадир. Ўзбекистон районидаги Оталиқ маҳалласи активлари маҳаллада кутубхона ташкил этиш ташаббусини бошладилар. Бунинг учун катта ҳашар уюштирилиб, янги бино қурилди.

Ҳозир маҳалла кутубхонаси намунали ишламоқда.

О. САФОХОНОВ.

СОВЕТОБОД

Харитага тушаётган шаҳарлар

Андижон сув омбори бунёд этилаётган жойда янги шаҳар туғилди. Тополино ва Қорабағиш посёлкалари бирлаштирилиб, областга бўйсунувчи шаҳарга айлантирилди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг яқинда чиқарган Фармонига мувофиқ янги шаҳарга Советобод номи берилди.

Шаҳарнинг қоқ ўртасидан Қорадарё ўтади. Ўнг соҳилида Тополино, чап соҳилида Қорабағиш Бири-биридан гўзал икки шаҳарчани азим дарё қовуштириб туради. Сой бўйида бутун-бутун кварталлар қад кўтарди, район ва обод кўчалар, хиёбонлар, гулзорлар пайдо бўлди. Тополинода илгари мирзатераклар кўп бўлган Унинг бир қисми ҳозир ҳам сақланиб қолган. Бир томони тоғ бир томони баланд тепалик. Ана шу тепаликда тераксзор, олмазор ўриксзор барпо этилган. Гўё уни биров вертолётда келтириб қўндириб қўйгандек туюлади. Аслида эса ундай эмас. Қардош қирғизистонликлар олис-олислардан сув келтириб, сўлим боғ яратишган.

Пастда турнақатор оқ уйлар қурилди, ободонлаштирилди. 8 гектарлик кўл қурилиб, унинг атрофида 47 гектарлик дам олиш зонаси яратилди. Шаҳар аҳолиси шу ерда ҳордиқ чиқаради.

Қорабағиш ҳам табиатан гўзал жой. Тоғ, адир, сой яқин. Ғир-ғир шамол эсиб туради. Ҳавоси жуда тоза. Касбим журналист бўлгани учун Советободга тез-тез бориб туришга тўғри келади. Биринчи марта 1963 йили Андижон сув омборининг ёрдамчи хўжаликлари қурилиши бошланган маҳалда боргандим. Ўшанда Кампирравотда ҳаммаси бўлиб 4,5 минг аҳоли яшар эди. Улар кўримсиз уйларда туришарди. Атроф бўм-бўш, ҳувиллаб ётарди Аксарият хонадонларга Ильич чироғи кириб бормаганди. Кечаси қоп-қоронғи бўлар, кўчага чиқиш қўрқинчли эди.

Қишлоқ аҳолиси асосан деҳқончилик билан шуғулланар эди. Баъзилар тоққа чиқиб таран териб келиб, Хонобод дубель экстракт заводига топширишар эди. Уддабурон кишилар Жалолобод, Ўш шаҳарлари, Хонобод темир йўл станциясига бориб ишлаб келишарди...

Мана яна Советободдаман. Лекин унинг қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгариб кетган! Кейинги йилларда бу ерга минглаб одамлер кўчиб боришди. Эндиликда Советободда 17 минг киши истиқомат қилади. Улар 28 миллат вакилларидир. Лекин бири-бирига дўст, ака-укадек иноқ. Бир ёқадан бош чиқариб ишлайди, дилкаш дилбар одамлар!

Инсон ҳамма ишга қодир. У истаган нарсасини бунёд эта олади. Советободда кутилмаган даражада қисқа муддатда жуда кўп кўркам уйлар, мактаблар, ошхоналар, магазинлар, маданий-маиший хизмат кўрсатадиган муассасалар қурилди. Шаҳарда 53 минг квадрат метр уй-жой фойдаланишга топширилди. Ҳар бир уй дид билан, планли қурилган, барча қулайликларга эга. Унинг олдида кичкина боғи бор. Кўп қаватли уйларнинг атрофи ҳам бамисоли «жаннат»га ўхшайди.

Йўл бўйлаоида, хиёбон четларида, алоҳида майдончаларда анвойи гуллар барқ уриб ўсиб ётибди. Ҳар қадамда шу манзара такрорланади. Баҳри-дилингиз очилади. Ҳақиқий гул шаҳри яратилган. Мевали, мевасиз дарахтлар ундан кўп.

— Бундан тўрт йил аввал Қорабағиш посёлкасида 500 туп дарахт бўлган, — дея гап бошлади собиқ Қорабағиш посёлка Советининг раиси Собир Садиров, — ҳозир салкам 100 минг туп дарахт ўсяпти.

Собиржон Садировнинг ўзи асли Қорабағишлик. Шу ерда туғилиб, шу ерда камол топди. Отаси Садир Мусаев қишлоқнинг обрўли, мўътабар одами бўлган. Деҳқончилик билан кун кўрган. Қорақалпоғистонга пахтачилик илмини ўргатгани бориб, ўша ерда вафот этган.

Собиржон мактабни битиргач Хонободда ишлади. Жамоат ишларида фаол қатнашди. Ўзининг ташкилотчилик қобилиятини кўрсатди. 1965 йили Хонобод қишлоқ Советига раис бўлди. Фрунзе номли совхоз ишчилар комитетига раислик қилди. 1968 йилдан ҳозиргача Қорабағиш посёлка Советининг раиси лавозимида ишлади. Советободнинг шон-шуҳрати учун астойдил курашди.

У Советобод ҳақида гапириб берди. Шаҳар ёппасига электрлаштирилган, радиолаштирилган Деярли ҳамма хонадонда телевизор бор. 1800 хўжаликка газ кириб борди. Советободликлар ариқдан сув ичмайдилар. Уйларига водопровод қурилган. Шаҳарда 54 та савдо, 27 та умумий овқатланиш тармоғи мавжуд. Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг ишидан кўпчилик хурсанд. 1968 йили жон бошига 58 тийинлик маиший хизмат кўрсатилган бўлса, ҳозир — 3,5 сўмга етказилди. Этикдўзлик, тикувчилик, бичувчилик, сартарошлик, соатсозлик цехлари эл хизматида.

3 та клубнинг эшиги доимо очиқ. «Роҳат» кафеси шаҳарнинг кўркига айланган. Бинонинг ташқи кўриниши ўзининг алоҳида кўрки билан ажралиб туради. Унинг бир қисми чойхона, иккинчи томони ошхона, Лаззатли таомлар тайёрланади.

Касалхона биноси ҳам салобатли. У жуда тез қурилди. Ёнида поликлиника, туғруқхона бор. Кеча бу ерда шаҳарнинг биринчи граждани дунёга келди. Болалар касалхонаси алоҳида. Даволаш муассасаларининг бари замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Шифохона, медицина ва соғломлаштириш пунктларида 15 та олий маълумотли врач, 54 та ўрта махсус билимга эга бўлган медицина ходими шаҳар халқининг соғлиғи ҳақида қайғурмоқда.

Советободда 1968 йили жами 300 бола ўқиган. Ҳозир 3 минг ўғил-қиз мактабга қатнайди. Биргина Кутузов номли ўрта мактабнинг ўзида 1200 ўқувчи таълим олади. Шаҳарнинг Тополино қисмида ҳам 320 ўринли янги мактаб қурилди.

Шаҳарда қурилиш ишлари қизғин тус олган. Кўпгина кўчаларда кўтарма кранлар бўй чўзиб турибди. Айниқса Советободнинг тунги жамолини томоша қилсангиз! Кўчаларда, уйларда, сайлгоҳларда нур шодалари ёнади. Ҳаммаёқ сутдек ёруғ.

Шаҳарни обод қилишда номлари тилга олинган депутатларнинг хизматлари бениҳоя катта Эндиликда шаҳар ўз кадрларига ўз жонкуярларига эга.

Советобод янада гуллаб яшнайди!

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Суратларда: Советобод шаҳрининг янги гражданлари, кўп қаватли янги уй-жойлар.

Г. Кечкин фотолари.

САМИМИЙ, ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

(Боши биринчи бетда)

яхши исботи ҳамдир. Биз эришган натижалар бу йўлда катта омил бўлади, биз ҳам муносабатларимизни янада ривожлантиришга умидворлик билан қараймиз.

Ўртоқлар!

Бизнинг давримизда чуқур революцион ўзгаришлар содир бўлди: бир қанча мамлакатларда социализм ғалаба қозонди, машъум мустамлака системаси барбод бўлди, кўпгина мамлакатлар мустақиллик олди, жуда катта иқтисодий ва илмий техникавий тараққиётга эришилди. Ана шуларнинг ҳаммаси халқаро муносабатларга ҳам катта таъсир қилиб, бу муносабатларни янада кўпроқ демократлаштириш ва тенг ҳуқуқлилик принципларини ҳурматлаш йўлини очди.

Шу билан бирга музокаралар ўтказиш ва ҳал этилмаган масалаларни тинч йўл билан ҳал этиш йўлидаги ижобий тенденциялар кучайиб бормоқда. Совет Иттифоқи билан Германия Федератив Республикаси ўртасида, шунингдек Польша Халқ Республикаси билан Германия Федератив Республикаси ўртасида тузилган Шартномалар яқинда ратификация қилинганлигини бизнинг ҳукуматимиз Европадаги кескинликни янада юмшатиш, китъамиздаги иқлимни яхшилаш ишига қўшилган катта ҳисса деб, Европа хавфсизлиги масалаларига бағишланган кенгашни конкрет ва янада тезроқ тайёрлаш омили деб табриклади.

Айрим мамлакатлар ва раҳбар арбобларининг тобора интенсив алоқаларини, айниқса юксак даражадаги давлат арбобларининг кейинги вақтларда ўтказилган учрашувларини ҳам ижобий баҳолаймиз. Бу музокаралар ва эришилган конкрет натижалар жаҳон жамоатчилигида буюк давлатлар ўзларига хос масъулият билан ва бошқа мамлакатлар билан биргаликда ҳозирги замоннинг йирик проблемаларини ҳал этишга, халқлар ва давлатлар ўртасидаги муносабатларда тинчликни сақлашга ва тинч-тотув яшаш принципларини амалга оширишга кўмаклашадилар, деган умид туғдирди. Шу маънода биз яқинда юқори даражадаги раҳбарлар ўртасида ўтказилган Совет — Америка учрашувини зўр эътибор билан кузатиб турдик ҳамда музокараларни ва учрашув вақтида эришилган натижаларни ижобий баҳоладик.

Лекин шуниси ажабланарлики, ана шундай ижобий жараёнлар билан бир қаторда айрим халқларнинг мустақиллик ва эркин ривожланишдан иборат ажралмас ҳуқуқлари эътироф қилинмаётир, бунинг устига куч ва қўпол тазйиқ ишлатилмоқда. Вьетнам халқига қарши агрессия давом этмоқда, ўзгаларнинг территориялари оккупация қилиб турилганлигига нисбатан муросасозлик қилинмоқда, Яқин Шарқда худди шундай бўлмоқда, кўпгина мушкул проблемалар ҳамон ҳал этилмай қолмоқда.

Бутун дунё ишчилар синфининг прогрессив муддаолари, халқларнинг олижаноб истаклари фақат тинчлик шароитидагина рўёбга чиқиши мумкин. Бинобарин, ҳозир тинчлик ҳар қачон бўлганидан ҳам бўлинмас бўлиб қолди. Бу ҳақиқатни англаш қимматга тушди, лекин бу — ҳозирги тарихнинг қимматли сабоғидир. Шу сабабли урушнинг ҳар қандай ўчоғига, қаерда бўлмасин, ва қандай баҳона билан бўлмасин, мустақилликка солинаётган хавфга бефарқ қараб бўлмайди.

Биз шунга аминмизки, Европадаги кескинликнинг ҳозир юмшаганлиги — башарти биз бу жараённинг мустаҳкам бўлишини истасак — қитъамизнинг ҳамма қисмларини, шунингдек у билан бевосита боғланган анча кенг районларни ҳам ўз ичига олиши керак. Зотан, масалан, Яқин Шарқда тинчлик ўрнатилмаса, Ўрта ер денгизининг анча кенг районидаги аҳвол стабиллаштирилмаса, Европа хавфсизлигини ўрнатиш қийин бўлур эди.

Худди шунинг сингари ҳозир инсоният дуч келаётган бошқа ҳал этилмаган проблемаларни ҳам имкони борича тезроқ ҳал қилиши зарур. Дарҳақиқат, халқаро ҳамжамият унчалик ривожланмаган мамлакатларнинг ривожини тезлаштириш ва улар билан ривожланган мамлакатлар ўртасидаги жуда катта фарқни камайтириш учун ҳали самарали чоралар кўрмаганлиги ачинарли бир фактдир. Бундан бутун халқаро ҳамжамият ҳаётий манфаатдордир, чунки бу проблемани ҳал этмай туриб ялпи тараққиётга ҳам, бутун дунёда мустаҳкам тинчликка ҳам эришиб бўлмайди. Ишчилар синфи ва барча тараққийпарвар кучлар учун сиёсий ва иқтисодий ҳукмронликнинг янги формалари зулмнинг эски формалари каби номақбулдир. Бу — айрим кимсалар тушунаолмаётган ёки тушунишни истамаётган фактдир.

Боя айтганимдек актив ва тинч-тотув яшаш принципларини изчиллик билан татбиқ этиш учун барча социалистик, прогрессив ва тинчликсевар кучларнинг активлиги айниқса муҳимдир. Ҳарбий блокларга қўшилмаган мамлакатлар бу жиҳатдан катта омил бўла олади. Бундай мамлакатлар тобора кўпайиб, ҳозир Бирлашган Миллатлар Ташкилоти аъзоларининг ярмисидан ошиб кетди. Бу мамлакатларнинг тинчлик учун, империализмга қарши, озодлик ва мустақилликни сақлаб қолиш учун ҳамда иқтисодий тараққиёт ва социал ўзгаришларни амалга оширишга имкон берадиган шароитларни яратиш учун кураш олиб боришдан бошқа йўли бўлиши мумкин эмас.

Бинобарин, ҳамма буюк ва кичик давлатлар активлигини кучайтиришни, сиёсий ва давлат арбобларининг ўз халқлари тақдири ва бутун дунёда тинчлик учун, революцион социал ўзгаришлар, фан ва техниканинг ривожи туфайли вужудга келган имкониятлардан яхшироқ фойдаланиш учун кўпроқ масъул бўлишларини дунёдаги умумий аҳвол талаб қилади.

Бунда биз инсоният тақдирини ўз қўлига оладиган ёш авлодларнинг муддаолари ва истаклари билан ҳисоблашишимиз керак. Уларнинг ана шу бунёдкорлик муддаоларида социалистик революцияларнинг инсонпарварлиги ва фашизм жаҳолатига қарши, миллатчилик чекланишларига ва социал сафсатабозликка қарши курашда жуда қимматга тушган тажриба мустаҳкам асос бўлиб сақланиб қолиши учун ана шу муддаоларга сиз билан биз таъсир қилишимиз лозим.

Дунёда бундан буёнги тараққиёт учун, ҳал этилмаган халқаро проблемаларни ҳал қилиш, тинчликни мустаҳкамлаш ва тенг ҳуқуқли халқаро ҳамкорлик учун курашда Югославия бундан буён ҳам баҳолиқудрат ўз ҳиссасини қўшаверади.

Биз Совет Иттифоқи ва унинг раҳбарларининг кескинликни юмшатиш ва халқаро муносабатларни бартараф этиш йўлидаги, бутун дунёда социализм ишининг тантанаси ва тараққиёт йўлидаги куч-ғайратларини ҳам юксак қадрлаймиз. Шу жиҳатдан олганда кўп нарсалар Югославия билан Совет Иттифоқини бирлаштиради.

Ўзаро муносабатларимизни янада ривожлантиришнинг мустаҳкам йўлига ва ҳозиргача эришилган яхши натижаларга асосланиб, бу сафарги визитимиз ва фикрлашувларимиз ҳам дўстлигимиз ва ҳамкорлигимизни мустаҳкамлаш ишига муҳим ҳисса бўлиб қўшилишига аминмиз. Бу иш ҳамиша халқларимиз учун, тинчликни ва тенг ҳуқуқли халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш учун, социализм учун шубҳасиз фойдали бўлиб келди.

Пировардида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Николай Викторович Подгорнийнинг, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Алексей Николаевич Косигиннинг соғлиғи учун, шу ерда ҳозир бўлган барча совет ўртоқларнинг соғлиғи учун қадаҳ кўтаришга ижозат бергайсиз. Совет Иттифоқи халқларига бахт-саодат ва ҳар томонлама тараққиёт тилайман.

Югославия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстона муносабатлар бундан буён ҳам муваффақиятли ривожлана берсин.

Яшасин бутун дунёда тинчлик ва социализм! (Давомли қарсаклар).

* * *

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИДА

Сирдарё областининг халқ хўжалигида 20 мингдан зиёд ёш мутахассис меҳнат қилмоқда. Уларнинг сафлари олий мактаблар, техникумлар, ҳунар-техника мактабларини битириб чиқувчилар билан муттасил тўлиб турибди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети ёшлар билан ишлаш комиссиясининг 6 июнда Сирдарё областининг маркази — Гулистонда бўлган сайёр мажлиси ёш мутахассислардан тўғри фойдаланиш, улар учун тегишли серунум меҳнат шароитлари, маданий ҳордиқ чиқариш, ижодий ўсиш шароитлари яратиб бериш масалаларини муҳокама қилди. Бу муҳокама Сирдарё область Совети ёшлар билан ишлаш комиссияси билан биргаликда ва областдаги бир қанча ташкилотларнинг раҳбарлари қатнашувида ўтди.

Шу куни Тошкентда қонун лойиҳаларини тайёрлаш, саноат, сув хўжалиги, қишлоқ хўжалиги, табиат ва ер бағрини муҳофаза қилиш, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот комиссияларининг мажлиси бўлди. Шу комиссиялар ишлаб чиққан Ўзбекистон ССРнинг сув тўғрисидаги Кодекс лойиҳасини Олий Советнинг бўлажак сессияси муҳокамасига киритиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Шундан кейин комиссияларнинг алоҳида-алоҳида мажлислари бўлди. Қишлоқ хўжалиги комиссияси мутахассислар иштирокида бир группа депутатлар тайёрлаган Ўзбекистон ССРнинг «Алмашлаб экишни жорий этиш ва ўзлаштириш ҳақида»ги Қонун лойиҳасини кўриб чиқди ва уни ҳам Олий Совет сессияси муҳокамасига қўйишга қарор қилди. Шу комиссия Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг автоном республикада суғориладиган ерлардан фойдаланиш тўғрисидаги ҳисоботини тинглади.

Саноат доимий комиссияси республика химия саноати бир қанча корхоналари раҳбарларининг ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш юзасидан Шчекино химия комбинати тажрибасини жорий этиш тўғрисидаги ахборотларини муҳокама қилди.

Комиссиялар тегишли тавсиялар ишлаб чиқди. (ЎзТАГ).

ПИЛЛА — ДАВЛАТГА

Республика областларида пилла тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1972 йил 6 июнга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — бир кунда; учинчи стун — мавсум бошидан буён.

БУХОРО	9,7	127,2
НАМАНГАН	8,2	118,7
СУРХОНДАРЁ	2,7	104,3
СИРДАРЁ	15,9	102,6
Фарғона	14,8	86,5
Тошкент	17,8	79,7
Хоразм	26,8	75,9
Қашқадарё	9,4	69,3
Андижон	20,8	50,3
ҚҚ АССР	22,1	42,5
Самарқанд	13,0	23,0
Республика бўйича:	14,7	79,5

Оқилжон Йўлдошева Хўжайли ғишт заводида кўп йиллардан бери фидокорона меҳнат қилиб келяпти. Коммунистик меҳнат зарбдори бўлган бу меҳнатсевар ишлаб чиқариш топшириқларини ҳамиша 125-130 процентга етказиб адо этаётир. Суратда: Оқилжон Йўлдошева.

Р. Саидов фотоси.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш бўйича йиллик планини муддатидан олдин бажарганликлари учун қуйидагилар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзиладилар.

Қоракўл райони (район партия комитетининг секретари **Н. Бозоров**, район ижроия комитетининг раиси **С. Жўраев**, район комсомол комитетининг секретари **Ч. Абдусаидов**, бош пилла сушилкасининг директори **Н. Умаров**).

Ғиждувон райони (район партия комитетининг секретари **Д. Қурбонов**, район ижроия комитетининг раиси **Ғ. Уринов**, район комсомол комитетининг секретари **Р. Ҳасанова**, бош пилла сушилкасининг директори **Ғ. Тошев**).

Шофиркон райони (район партия комитетининг секретари **Ж. Орипов**, район ижроия комитетининг раиси **Р. Хўжаев**, район комсомол комитетининг секретари **Ф. Шарипов**, бош пилла сушилкасининг директори **Р. Сафирова**).

Шўрчи райони (район партия комитетининг секретари **Э. Рустамов**, район ижроия комитетининг раиси **Х. Бегматов**, район комсомол комитетининг секретари **Р. Қурбонов**, бош пилла сушилкасининг директори **Т. Маматқобилов**).

Наманган райони (район партия комитетининг секретари **Ф. Жўраев**, район ижроия комитетининг раиси **А. Муминов**, район комсомол комитетининг секретари **Э. Юсупов**, бош пилла сушилкасининг директори **М. Тўхтахўжаев**).

Чуст райони (район партия комитетининг секретари **С. Каримов**, район ижроия комитетининг раиси **А. Мамажонов**, район комсомол комитетининг секретари **Л. Болтаев**, бош пилла сушилкасининг директори **С. Ашуров**).

Задарё райони (район партия комитетининг секретари **Ғ. Тожибоев**, район ижроия комитетининг раиси **Ҳ. Йўлдошев** район комсомол комитетининг секретари **З. Убайдуллаева**, бош пилла сушилкасининг директори **Э. Мирзаев**).

ЮЛДУЗ

СССР—50
ҚОЗОҒИСТОН ҲАФТАЛИГИ

Жакен Урстенов ҳар куни эрталаб ўзининг қадрдон ишхонаси — шахтага келганида илк дафъа бошқарув пультига киради. Пультда ўнлаб кўк, қизил чироқлар ҳамиша ёниб-ўчиб, ишнинг бораётганлигидан хабар бериб туради. Жакен шошмасдан ана шу лампалар ҳаракатини кўздан кечиради. Шкалалари симобдек қалқиб турган ўлчов асбоблари ҳаракатини диққат билан кўздан кечиради. У шундай кузатув пайтларида баъзан хурсанд, баъзан қалбида ташвиш уйғониб, ўзининг кичкинагина кабинети томон шошилиб чиқиб кетади.

Ҳа, пультни шахтанинг юраги, деса бўлади. Бу ердан йирик кўмир шахтасида жўш ураётган меҳнат симфонияси эшитилиб туради. Ишнинг муваффақиятли бораётганлиги ҳам, қайси участкада юмуш оқсаётгани ҳам ана шу пультда намоён. Буни Жакен жуда яхши тушунади, ўзининг узоқ йиллик тажрибасида кўп марталаб синаб кўрган. Шахтанинг кўмир қазиб чиқариш билан алоқадор ҳамма участкалари унга беш қўлдек аён.

Жакен Урстенов — Қозоғистон ишчилар синфининг қалдирғоч авлодларидан. У тоғли кўчманчи қозоқ оиласидан чиққан меҳнатсевар ишчидир. 1930 йилда иккинчи шахтада ўзининг меҳнат фаолиятини бошлади. Дастлаб кўмир юкланган вагонларни йўналтирувчи бўлиб ишлади. Иш деярли енгил эмасди. Кўпгина жараёнлар қўл кучига асосланган эди. Пешанадан халқа-халқа тер қуйиларди. Кафтларида қават-қават қадоқлар ҳосил бўларди. Аммо одамлар ёш Советлар мамлакатининг қудратини янада ошириш йўлида жонларини фидо қилиб ишлардилар.

Шахтада меҳнат қайнарди. Унда кўмирнинг қадри ва қиммати ҳам жуда баланд эди. Қозоғистонда туғилаётган саноат корхоналари ана шу кўмир кони заҳматкашлари қўлига қарарди. Ҳамма ташкилотлардан, корхоналардан «кўмир керак, янада кўпроқ кўмир юборинглар!», деган талаблар келиб турарди. Бунинг устига шахтадаги машаққатли юмушни айтмайсизми! Жакен ана шундай қийинчиликларни бошидан ўтказиб, вояга етган тажрибали撤 кончилардан. У Алексей Стаханов бошлаб берган ватанпарварлик ташаббусига биринчи бўлиб қўшилиб, планда ташқари кўмир қазиб чиқаришда шахтада шуҳрат қозонди.

Орадан кўп ўтмай Қарағанда кўмир шахтасида катта ўзгаришлар юз бера бошлади. Кон ишлаб чиқариш участкалари реконструкция қилишга киришилди. Янги-янги ускуналар, механизмлар ўрнатилди. Бир қанча юмушлар механизациялаштирилди. Хусусан, кўмир қазиш, карьердан кўмирларни вагонларга юклаш, шахтадан кўмирни чиқариб олиш ишлари енгиллашди. Қарағандалик шахтёрлар янги техникани ўзлаштиришда кўмаклашиш учун Украинага — Донбас кончиларига мадад сўраб хатлар йўллашди. Ана шу хатларда Урстенов имзоси ҳам бор эди, 500 донбасслик кончилар Қарағандага келишди. Уларнинг ҳар бири қозоқ-ишчиларини оталиққа олиб, техника билан кўмир қазиб чиқариш сирларини ўргатишди.

Қарағандалик шахтёрлар кўмир қазиб олишни анча енгиллаштирадиган янги-янги техникаларни бошқариш ва улар ҳаракатидан унумли фойдаланиш имкониятларига эга бўлишди. Жакен эса, билимини янада ошириш мақсадида Қарағандадаги кон техникумига сиртдан ўқишга кирди. У техникумни битиргач, шахтадаги ишчилар малакасини оширишга киришди. Муса Муҳамадов ҳозир Жакен бошлиқ кўмир қазувчилар бригадасининг пешқадами. У ўзининг устози Жакенга ҳамиша ҳурмат билан қарайди. «Мен Жакен аканинг шахтёрлик дорилфунунида таълим олганман», деб фахрланади.

Энди икки оғиз сўз Жакеннинг оилавий университети ҳақида. Ўғли Толеутой ҳозир кон бешинчи участкаси бошлиғининг ўринбосари бўлиб ишлаяпти. Толеутой Қарағанда политехника институтини тугатиб, бу ерга келган. Жакеннинг иккинчи ўғли Муҳаммадиёр ҳам кончи бўлиш истагида кон техникумида билим олмоқда. Кичкина фарзандлари ҳам ҳозирданоқ «Мен ҳам кончи бўламан!» дейишмоқда.

Жакен Урстеновнинг хотирасидан бир воқеа чуқур жой олган. У бу воқеани ҳамиша фахр билан эслайди ва ҳамкасбларига жўшиб, тўлқинланиб гапириб беради... 1934 йилда Қарағанда конига Сергей Миронович Киров келган эди. У кон бойитув фабрикасини, Костинко номли гигант кўмир шахтасини диққат билан кўздан кечириб: «Сизларнинг кўмирингиз катта халқ хўжалик аҳамиятига эга. Ёш мамлакатимизнинг гуллаб-яшнаши сиздек шербилак, меҳнатсевар ишчиларнинг фидокорлигига боғлиқ. Ватанимиз сизлардан янада кўпроқ «қора олтин» кутади!», деб хитоб қилган эди.

1940 йилда Жакен Урстенов ҳаётида катта ўзгариш юз берди. У Совет Иттифоқи Коммунистик партияси сафига кирди. Улуғ Ватан уруши йилларида коммунистларга хос шижоат кўрсатиб тер тўкди. Жакен бошлиқ зарбдор бригада коллективи уч нормачилик ҳаракатини бошлаб берди. Улар фронтга янада кўпроқ кўмир етказиб бериш учун фидокорона меҳнат қилдилар. Улар етказган кўмирдан ҳаракатга келган қудратли корхоналар металл, снаряд, самолётлар, танклар ва бошқа қурол-аслаҳалар ишлаб чиқарди...

Улуғ Ватан урушидан кейин бутун совет халқлари қатори Қозоғистон ишчилар синфи ҳам бир ёқадан бош чиқариб, вайрон бўлган хўжаликларни тиклаш, саноат корхоналарини, транспорт ҳаракатини, мамлакатда қурилиш ишларини йўлга қўйиш мақсадида меҳнат фронтига отланди. Тарихий беш йилликлар мамлакатимиз ҳаётида бурилишлар ясади. Бепоён Қозоғистоннинг Қарағанда кўмир шахтаси фидокорлари ана шу улуғвор ишларда доимо социалистик мусобақалар пешқадами, ташаббускорлари бўлиб чиқдилар. 1957 йилда Жакен Урстеновга СССР Олий Совети Президиумининг фармони билан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон берилди.

Жакен Урстенов партия ва ҳукуматимизнинг ана шу юксак ишончига яраша меҳнат қилишга киришди. У ўз бригадаси коллективи билан планда белгиланган 585 тонна ўрнига бир кеча-кундузда минг тонна кўмир қазиб чиқаришга аҳд қилди.

Ҳозирги шахтани бундан 20-30 йил илгариги кўмир шахтасига ҳеч қиёслаб бўлмайди. Бу ердаги ишлаб чиқариш маданияти ва эстетикаси дилни равшан этади. Деярли барча юмушлар — кўмир қазиб чиқаришдан тортиб то вагонларга юклашгача бўлган иш жараёни беминнат механизмлар, автоматлар зиммасига юкланди. Шахтёрлар ўртасида рационализаторлик ҳаракати авж олган. Шахтадаги янги техника ва илғор технологияни ишлаб чиқаришга жорий этиш билан шуғулланувчи бўлимнинг юзлаб ихтирочи ва рационализаторлари тинимсиз меҳнат қилаётирлар. Ишчилар киритаётган таклифлар ўз вақтида ишлаб чиқаришга жорий этиляпти. Бундан кон коллективи катта фойда кўраётир. Бу ишларнинг актив ташкилотчиси ва мададкори ҳам Жакен Урстенов. Хаиркен Бейсенбаев, Бектош Уалиев, Федор Машис, Николай Иванов, Мисбах Шарипов сингари серғайрат шахтёрлар Жакен бригадасига қанот бахш этаётган фидокорлардир.

Ҳозир шахтёрлар СССР ташкил топган куннинг қутлуғ 50 йиллиги тўйига муносиб тўёна ҳозирлаш иштиёқи билан меҳнат қилишаётир. Улар шу байрамгача тўёна сифатида бир кеча-кундузда кўмир қазиб олиш миқдорини 2000 тоннага етказиш учун курашаётирлар. Аҳиллик ва иноқлик ҳамроҳ бўлган коллективнинг ҳар қандай юксак меҳнат чўққисини забт этишига шубҳа йўқ.

Ю. КУКУШКИН,
Қарағанда, Костенко номли шахта.

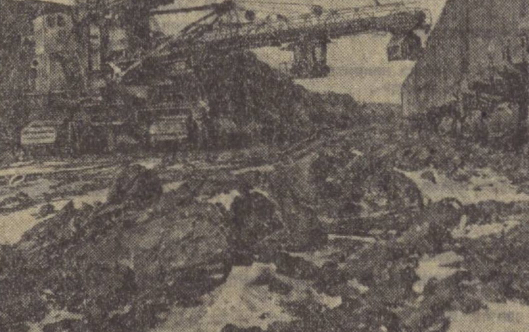

Экибастуз — Қозоғистоннинг «Қора олтин» қазиб олинадиган бирдан-бир йирик конидир. Суратда: Экибастуз кўмири вагонларга юкланаётган пайт.

Б. Тилекметов фотоси.

БУТУНИТТИФОҚ ТРАНСПОРТ ХАВФСИЗЛИГИ ОЙЛИГИ

МАСЪУЛИЯТСИЗЛАР

Мамлакатимизда Бутуниттифоқ транспорт ҳаракати хавфсизлиги ойлиги бошланганига икки ҳафта бўлди. Ўтган кунлар мобайнида республикамиз шаҳар-қишлоқлари ва катта кўчаларида машина ҳайдовчиларнинг кўпчилиги яхши жиҳатларини намойиш этди. Бу, албатта қувончли.

Лекин, серқуёш ўлкамизнинг ҳамма ерида ҳам транспорт ҳаракати хавфсизлиги ойлиги тўғри ташкил қилинган деб бўлмайди. Шофёрларнинг масъулиятни тўла ҳис этмасликлари — ҳаракат қоидаларини бузишлари, маст ҳолда транспорт бошқаришлари каби воқеалар ҳали ҳам учраб турибди Жумладан, Фарғона областининг Ўзбекистон районида шундай хатога йўл қўйилди: автомобиль-йўл техникумининг ўқитувчиси Ш Носиров маст ҳолда «ФЕГ 98-77» номерли мотоциклни бошқарган. Натижада дарахтга урилган. Сурхондарё областининг Шўрчи районидаги 36-мактабнинг 10-синф ўқувчиси Юсуф Ражабов мотоцикл ҳайдаш ҳақида гувоҳномаси бўлмаса ҳам транспортни бошқарган Унинг бу ҳатти-ҳаракати юк машинасига урилиш билан якунланган. Автобазаларда ишнинг нотўғри ташкил қилингани кўпинча транспорт ҳаракатида кўнгилсиз оқибатларга сабаб бўлмоқда. Автобазаларда аксарият машиналарни техника кўригидан ўтказмаслик фактлари бор.

Шахсий машина эгалари ҳам кўпинча катта хатоларга йўл қўйишади. Улар ўз машинам деб эркин ҳаракат қилиб, кўча ҳаракати қоидаларини бузадилар. Наманганлик Ғафуржон Султонов Чодоқ — Қўқон йўлида бораётиб ҳаракат хавфсизлигига хилоф иш қилди. Юқори тезликда кетаётган «Москвич» енгил машинаси ағдарилиб кетди. Машинадаги студент Т. Толипова, ҳамшира Ҳ. Азизова қаттиқ жароҳатланишди. Бунга ўхшаш мисолларни яна келтириш мумкин. Лекин гап қаерда қанақа ходиса юз берганлигини ҳисоб-китоб қилишда эмас, балки ўзбекистонлик шофёрларни ҳаракат хавфсизлиги ойлигини ўтказишда масъулиятни тўла ҳис қилишга даъват этишда

Шофёрликка ҳавас қўйганлар — ДОСААФ автоклубларида машина ҳайдашни ўрганаётганларнинг ўзбошимчалиги қимматга тушмоқда

Иттифоқимизда транспорт хавфсизлиги ойлиги давом этмоқда. Ўзбекистонлик шофёрлар ўз билимлари, тажриба ва маҳоратларини ишга солишса, кутилмаганда юз берувчи ҳунук воқеаларнинг олдини олишга ҳисса қўшган бўлур эдилар.

Р. КЛЕВЛЕЕВ,
республика Ички ишлар министрлиги давлат автоинспекцияси бошқармасининг катта инспектори, милиция майори

БУТУН КУЧ — ҒЎЗА ПАРВАРИШИГА!

СУРХОНДАРЁ

Сурхондарё областининг меҳнаткашлари бу йил она-Ватанга 400 минг тонна пахта етиштириб бериш ҳақида юксак мажбурият қабул қилганлар. 126 минг гектар майдонга қадалган барака уруғи тўла ундириб олинди.

Гагарин районидаги «Советобод» совхозининг Мажид Тошниёзов бошлиқ бригадаси аъзолари ўтган йилдагидан 12 кун олдин 50 гектар майдонга 60Х45 схемаси асосида чигит экан эдилар. 20 апрелгача чигитни бир текис ундириб олдилар. Бригада аъзолари бу йил ҳосилдорликни ўтган йилдагига нисбатан гектар бошига 11 центнерга ошириш ва камида 40 центнердан хирмон кўтариш учун курашаётирлар.

Совхознинг М. Жўраев, Б. Остонақулов, Х. Ҳамроев, Қ. Ўсаров, К. Мардаев, З. Тангматов, Х. Шоймардонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳам меҳр билан парвариш қилинаётган ғўзалар шонага кирди. Совхоз заршунослари табиат қийинчиликларига бардош бериб, 4500 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 27 центнердан чўл дурдонаси етиштириш мажбуриятини олдилар.

Бироқ, май ойининг биринчи ярмида кетма-кет табиий офатлар юз берди. Шеробод районидаги Қосим Раҳимов номли, Ленин номли, Охунбобоев номли ва «Дўстлик» қўриқ совхозларига табиат офати ёпирилиб келди. Район хўжаликларида биринчи комплекс парвариш тугалланиб, иккинчи ишлов берилаётган ғўзалардан 8200 гектарини дўл уриб, сел ювиб кетди. Хўжаликларнинг коллективлари қийинчиликлар олдида тиз чўкмадилар. Табиат ўжарлиги билан юзма-юз курашишди. Улар техникани кеча-кундуз икки сменада ишлатиб, 8200 гектар майдонга 4 кунда қайта чигит экиб бўлдилар. Ҳозир бу участкаларда ғўза яхши ривожланмоқда.

Областнинг шимолидаги Сариосиё ва Денов районларининг хўжаликлари ҳам табиат ўжарликларидан катта азият чекдилар. Сариосиёликлар бир неча бор жала, дўл, сел каби офатларга мардонаворлик билан бардош бериб, етказилган зарарга қарши бир тану-бир жон бўлиб курашдилар.

Область партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари ва мутахассислари бутун имконият ва резервларни рўй берган қийинчиликларни зудлик билан тугатишга қаратдилар. Шу кеча-кундузда область колхоз ва совхозларида 2700 — 2800 трактор культиватори бетўхтов ишлаб турибди. Дала ишларининг сифати ва суръати устидан қаттиқ контроль ўрнатилди. Ғўза парваришида ҳар куни 78 — 80 минг киши зўр жасорат кўрсатиб ишлаётир. 25 минг гектарга яқин майдонга қайта экилган чигит алоҳида парвариш қилинмоқда.

Кунлар исиб бораётганлигини назарда тутиб, ғўзани суғориш ишлари қизитиб юборилди. Ҳозиргача 70 минг гектар майдондаги ўсимлик бир марта қондириб суғорилди. Бу муҳим ишга тажрибали миришкорлар ажратилди. Экинларни кеча-кундуз узлуксиз суғориш ташкил этилди. Ҳамма майдонлардаги ғўза ягана қилинди. 117 минг гектар ердаги ўсимлик тупроқ картограммаси асосида озиқлантирилди. Қатқалоққа қарши кураш ишлари муваффақиятли тугалланди.

Сурхондарёлик пахтакорлар СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллик юбилейини ёруғ юз билан нишонлаш учун мавжуд резерв ва имкониятларнинг барчасини ишга солмоқдалар.

СПОРТ ХАБАРЛАР

СТУДЕНТ-СПОРТЧИЛАР ҲАФТАЛИГИ

Республикамиз ёшлари ўртасида ўтказилган студент-спортчилар ҳафталиги мусобақаларига якун ясалди. Студентларнинг оммавий мусобақалари айниқса Тошкент олий ўқув юртлари ўртасида қизғин ўтди. Спортнинг 12 тури бўйича ўйинларда пойтахтнинг 15 институтидан вакиллар иштирок этишди. Жами 1900 студент-спортчи ўз олий ўқув юртлари шарафи учун курашдилар. Мусобақалар уч группада ўтказилди. Биринчиликни Тошкент жисмоний тарбия институти ёшлари олишди. Иккинчи ва учинчи ўринлар Тошкент Давлат университети ҳамда темир йўл транспорти инженерлари институти командасига берилди.

Иккинчи группа командалари ўртасида ўтказилган ўйинлар натижаси ҳам чакки бўлмади. Мазкур группада Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти биринчи бўлди. Иккинчи-учинчи ўринлар халқ хўжалиги ва тўқимачилик саноати институтлари студентларига берилди. Учинчи группада фармацевтика институти биринчи бўлди. Рус адабиёти ҳамда театр ва рассомчилик санъати институтлари командалари кейинги ўринларни эгаллашди.

Область марказларида спортнинг 7-8 тури бўйича ўйинлар бўлди. Самарқанд областида педагогика институти студентлари ғолиблик қилишган бўлса, Фарғонада уларнинг ҳамкасблари биринчиликни олишди. Андижонда ўтказилган ўйинларда 4 та олий ўқув юрти иштирок этди. Бу ерда ҳам бўлажак педагоглар бошқаларга намуна кўрсатишди.

П. КОМИЛОВ.

БОЛГАРИЯДАГИ МУВАФФАҚИЯТ

Темир йўлчилар халқаро уюшмаси вақти-вақти билан катта мусобақалар ўтказиб туради. Навбатдаги ўйинлар Болгарияда бўлди. Шахмат бўйича ўтказилган командалараро турнирда СССР темир йўлчилар спортчилари кумуш медални қўлга киритди. Халқаро гроссмейстер Л. Полугаевский, халқаро мастерлар М. Юдович, И. Зайцев ва бошқа машҳур шахматчилар қатори тошкентлик спорт мастери Г. Борисенко ҳам бу ютуққа катта ҳисса қўшди: беш учрашувни ютиб, биттасини дуранг қилди ва бирорта ўйинни ҳам бой бермади.

ТЕЗ ЎЙНАШ ТУРНИРИ

Шахмат мусобақаларининг хили кўп. Шулардан бири блиц турнир — тез ўйнашдир. Бундай баҳсни тугатиш учун томонларнинг ҳар бирига беш минутдан вақт берилади. Шу муддатда рақибини мот қилолмаган шахматчи мағлуб ҳисобланади. Бундай ўйинда секундига бир неча ҳаракатлар қилишга улгириш, мураккаб юришлар ҳисобини тез ҳал қилиш талаб этилади. Яқинда Тошкентда ана шундай қизиқарли мусобақалардан учтаси бўлди. Тез ўйнаш турнирида республика чемпиони спорт мастери Л. Маслов маҳорат кўрсатди. Оммавийлашиб бораётган бундай мусобақада спорт мастерлари М. Рудерфер, А. Грушевский, Е. Мухин, мастерликка номзодлар О. Сиддиқов, С. Пинчукларнинг ўйинлари ҳам мухлисларда қизиқиш уйғотди.

М. МУҲИДДИНОВ.

ОЛАМДА НИМА ГАП

ХАВФСИЗЛИК ВА ҲАМКОРЛИК УЧУН

БРЮССЕЛЬ, 5 июнь. (ТАСС махсус мухбири). Бу ерда Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик учун курашувчи жамоат кучлари ассамблеяси ўз ишини туғаллади. Турли эътиқод ва қарашларга мансуб касаба союзлар, партиялар, уюшмалар, хотин-қиз ва ёшлар ташкилотларининг вакиллари Европада қулай вазиятни мустаҳкамлаш, қитъада кескинликни янада юмшатиш ва хавфсизликни мустаҳкамлашга эришишдек бирдан-бир интилиш ҳаммаларини бирлаштираётганлиги тўғрисида гапирдилар.

Англия касаба союз раҳбарларидан бири Алекс Китсон айтдики, Европадаги мамлакатларнинг меҳнаткашлари Европадаги мамлакатлар ўртасидаги муносабатлар яхшиланишига биргалашиб актив ёрдам бермоқ учун янада жипслашмоқликлари лозим. Ишчилар синфи урушга тайёргарлик кўришдан, айниқса урушнинг ўзидан ҳеч бир наф кўрмайди. Бундан фақат катта-катта капиталистик монополияларгина даромад орттиради. «Биз, — деди у, — Европадаги барча мамлакатлар билан, шу жумладан социалистик мамлакатлар билан янада қалин алоқалар ўрнатиш учун курашмоқдамиз». Европада хавфсизлик учун курашувчи Совет Комитети раисининг ўринбосари Н. Е. Поляков ўз нутқини Европада ҳамкорлик ва тинчликни мустаҳкамлаш учун курашаётган жамоатчилик ҳаракатларининг ролига бағишлади. У қитъада пухта хавфсизлик системасининг вужудга келтирилиши муҳим сиёсий проблема ҳамдир, деб таъкидлади. Ҳукуматлар бир-бирлари билан тузган битим ва шартномаларни афкор омма кенг доиралари, турли социал кучлар қанчалик актив равишда қўллаб-қувватласа шунчалик мустаҳкам бўлади.

Сўзга чиққан кўпгина нотиқлар совуқ уруш қолдиқларини тугатиш, Германия Демократик Республикасини таниш зарур эканлигини айтдилар.

ЛАОС. Нео Лао Хак Сат ватанпарварлар партияси Марказий Комитетининг органи бўлган газетанинг ер остида жойлашган босмахонаси жуда оғир шароитда ишламоқда. Шунга қарамай, босмахонанинг 80 кишидан иборат ишчиси топширилган вазифаларни шараф билан уддаламоқда.

АДН — ТАСС фотоси.

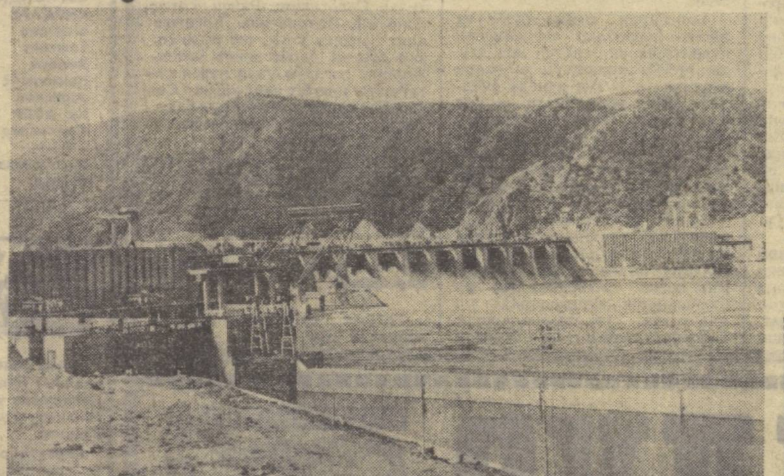

ЮСФР. Дунайда Югославия ва Румыния ҳамкорлигида «Жердап» гидроэнергетик ва кема қатнови системаси қурилиши тугалланди. Бу улкан комплекснинг бунёд этилишида Совет Иттифоқи моддий ва техникавий жиҳатдан катта ёрдам кўрсатди. Суратда: «Жердап» гидроэнергетик комплексининг умумий кўриниши.

ТАНЮГ — ТАСС фотоси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ ПАРИЖ. Статистик ва иқтисодий тадқиқотлар миллий институти эълон қилган маълумотларга кўра, 1971 йил апрелдан 1972 йил апрелигача ўтган бир йилнинг ўзида Францияда нарх-наво ўрта ҳисобда 5,6 процент, шу йилнинг бошидан бери эса 1,8 процент кўтарилган. Франция матбуоти шу маълумотларни шарҳлаб, аввалги йиллар каби ҳозирги 1972 йилда ҳам пул тобора қадрсизлана боради ва меҳнаткашларнинг тирикчилик қиммати ошади, деб таъкидламоқда.

◆ ГАВАНА. Кубада шаҳар ва қишлоқларни ободонлаштиришга катта эътибор берилмоқда. Маҳаллий ҳокимият ва революцияни ҳимоя қилиш комитетлари вакилларининг Матансас вилоятида бўлиб ўтган кенгашида аҳоли яшайдиган жойларни ободонлаштириш соҳасидаги ишлар якунланди. Бу ишга 28 мингга яқин актив раҳбарлик қилмоқда.

◆ ДЕҲЛИ. Бу йилги ёз Ҳиндистоннинг бир қанча районларида одатдан ташқари иссиқ келди. Иссиқ уриши натижасида салкам 500 киши ҳалок бўлганлигини Деҳлида чиқадиган газеталар эълон қилди. 50 миллиондан ортиқ киши ёки мамлакат аҳолисининг ўндан бир қисмидан сал камроғи мислсиз қурғоқчиликдан зарар кўрди.

◆ БЕРЛИН. Шовқинга қарши курашувчи халқаро уюшманинг Дрезденда ўтказилаётган VII конгресси қатнашчилари бу соҳада ГДР эришган муваффақиятларга ғоят юксак баҳо бердилар ва БМТнинг атроф муҳит проблемаларини ўрганишга бағишланган халқаро конференциясида ГДР вакилларининг тенг ҳуқуқ билан қатнашиши зарурлигини таъкидладилар. [ТАСС].

ҚИЗИҚИШ КАТТА

БЕЛГРАД. Бу ерда халқаро «Бугунги туризм» виставкаси очилди. Виставкада Югославия, Болгария ва Совет Иттифоқи қатнашмоқда.

Совет экспозицияси СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган. Виставканинг беҳисоб зиёратчилари кўп миллатли Совет Иттифоқи халқларининг ҳаёти ва дўстлиги тўғрисида мамлакатнинг туризм соҳасидаги катта-катта имкониятлари тўғрисида ҳикоя қилувчи ранг-баранг безатилган стендлар билан қизиқиб танишмоқдалар.

Совет экспонатлари — жуда қизиқарли, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда Югославия туристик ташкилотлари бирлашмасининг директори Б. Протич. Бу виставка ЮСФРнинг бошқа шаҳарларида ҳам кўрсатилади. Югославияда, деб давом қилди Б. Протич, Совет Иттифоқига сафар қилишга қизиқиш катта. Кўпгина гражданларимиз Советлар мамлакатига боришни, Москва билан Ленинграднинг жаҳонга машҳур қадамжолари билан танишишни, бепоён мамлакатингизнинг хуш манзара жойларини кўришни хоҳлайдилар. Шу беш йилликда иккала мамлакатнинг бир-бирига юборадиган сайёҳлари анча кўпаяди, ҳар иккала йўналишда юз минг кишига етмоғи керак. Туризмнинг ривожланиши икки мамлакат халқлари дўстлигини мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади, деб таъкидлади Б. Протич.

Ю. РОДИОНОВ, (ТАСС).

СОВЕТ ОЛИМИГА МУКОФОТ

ЖЕНЕВА. (ТАСС). Жаҳон метеорология ташкилоти метеорологиядаги ва бу соҳада халқаро ҳамкорликни ривожлантиришдаги жуда катта хизматлари учун ҳар йили бериладиган ўз мукофотини СССР гидрометеорология илмий тадқиқот марказининг директори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг аъзоси В. А. Бугаевга берди.

Таниқли олим, СССР давлат мукофотларининг лауреати академик Бугаев Марказий ва Ўрта Осиё иқлимини ўрганиш соҳасидаги ишлари билан машҳурдир.

Шу билан бирга у жаҳон метеорология ташкилоти фаолиятида актив қатнашиб, бутун жаҳон миқёсидаги об-ҳаво хизматини барпо этишга ва унинг ишини йўлга қўйишга ҳам катта ҳисса қўшди.

ҲУКУМАТ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНМОҚДА

САНТЬЯГО, 6 июнь. (ТАСС). Халқ бирлиги ҳукумати ўтказаётган социал-иқтисодий ўзгаришлар программасини тўла қўллаб-қувватлаш Чили халқининг революцион бурчидир, деди Чили Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Бернардо Арайя социалистик ишчи партияси ташкил этилганлигининг (кейинчалик у коммунистик партияга айлантирилган) 60 йиллигига бағишлаб бу ерда ўтказилган митингда сўзлаган нутқида.

Бернардо Арайя мамлакатдаги мавжуд қийинчиликларга тўхталиб, меҳнаткашлар бу қийинчиликларни енгиб ўта оладилар, деб ишонч билдирди. Тарихан жамиятда етакчилик ролини ўйнайдиган Чили ишчилар синфи, деди у, Чилида социалистик жамият қуриш йўлини очиб берувчи революцион ўзгаришларни амалга ошириш учун ҳамма куч-қувватларини сарфлайди.

ҲУКУМАТЛАРАРО КОМИССИЯ МАЖЛИСИ

БЕРЛИН. Бу ерда СССР билан ГДР ўртасида иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик масалаларига бағишланган ҳукуматлараро комиссия мажлиси бошланди. Икки мамлакат ўртасида узоқ муддат асосидаги ҳамкорликни планлаштириш амалий чоралари ҳамда шу муносабат билан социалистик иқтисодий интеграция комплекс программасидан келиб чиқувчи вазифалар кун тартибида турибди.

Мажлисда Совет делегациясига СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. А. Тихонов, ГДР делегациясига ГДР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, давлат план комиссиясининг раиси Г. Шюрер бошчилик қилмоқда.

(ТАСС).

ҚАРАШЛАР БИР-БИРИГА ТЎЛА МОС

БЕРЛИН. (ТАСС). Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Хонеккер СССР ташқи ишлар министри А. А. Громикони дўстона суҳбатлашиш учун қабул қилди. Суҳбат чоғида СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Совет Иттифоқининг сўнгги ташқи сиёсий қадамлари тўғрисида ахборот берди.

Шундан сўнг СССР ва ПХР билан ГФР ўртасида тузилган шартномалар, шунингдек Ғарбий Берлинга доир тузилган тўрт томонлама битим кучга киргандан кейин СССР билан ГДРнинг келишиб олинган сиёсати масалалари хусусида муфассал фикрлашиб олинди. СССР билан ГДР бундан буён ҳам Европада хавфсизлик ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш ишига актив ҳисса қўшаверадилар.

ГФР КАНЦЛЕРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 6 июнь. (ТАСС). Визит билан бу ерга келган ГФР федерал канцлери В. Брандт АҚШ президентининг Совет Иттифоқи раҳбарлари билан олиб борган музокаралари чоғида бир қанча масалалар юзасидан тузилган Совет — Америка битимлари икки мамлакат «муҳолифлигини камайтиришга ва ҳамкорлик қилинадиган соҳаларни равшан аниқлаб олишга» ёрдам беради, деди.

В. Брандт Гарвард университетида сўзлаб, «Европа СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларда барқарорлаштирувчи омиллар пайдо бўлишидан айниқса наф кўриши мумкин», деди. У ана шу омиллар «хавфсизликнинг янада камайишига олиб боради» деб таъкидлади.

ГФР канцлери Ғарбий Берлинга доир масалалар хусусида тўрт томонлама тузилган битимнинг имзоланишини табриклаб, уни «катта ютуқ», деб атади.

АРАБ НЕФТИ — АРАБЛАРНИКИ

ҚОҲИРА. (ТАСС). Умумараб транспорт ишчилари федерацияси Ироқ «Ирак петролеум компани» нефть компаниясини давлат ихтиёрига ўтказганлигини ҳамда Сурия ҳукумати шу компанияга қарашли нефть қувурини давлат ихтиёрига ўтказганлигини ўзининг икки миллион кишидан иборат аъзолари номидан қўллаб-қувватлаб чиқди.

Араб дунёсида ўрнашиб олган империалистик монополияларга қарши дадил ҳаракатлар дейилади шу федерациянинг бош секретари Собит ас-Сафарий Ироқ президенти Аҳмад Ҳасан ал-Бакр билан Сурия президенти Ҳафиз Асад номига йўллаган телеграммасида, — араб миллатининг империализм ва сионизмга қарши курашига қўшилган янги ҳиссадир.

КАТТА ЮТУҚ

ВАШИНГТОН, 5 июнь. (ТАСС). Стратегик қуролларни чеклаш тўғрисида Москвада имзоланган битимлар «катта ютуқдир» деди сенатнинг ташқи ишлар комиссияси раиси У. Фулбрайт.

«Битимлар икки мамлакатнинг тинч-тотув яшаш ва ҳамкорлик қилиш сиёсатини ўтказишга интилишини акс эттириши билан ҳам катта ютуқлардир», — деди у «Вашингтон санди стар» газетаси мухбири билан қилган суҳбатида.

ҲАР ТЎҒРИДА

ЯНГИ МОЙ

Японияда минутига ярим миллион марта айлана оладиган электромотор яратилди. Бу электромоторнинг шунчалик тез айланишига сабаб шуки, унинг подшипникларига одатдаги мой ўрнига сиқилган ҳаво пуркалади. Натижада ишқаланиш бутунлай йўқолиб, моторнинг янада тезроқ айланишига имкон беради.

ПЛАСТМАССА СОАТЛАР

Швейцариянинг «Тиссо» фирмаси пластмасса соатлар ишлаб чиқара бошлади. Уларнинг баҳоси бор йўғи 8-10 франк тургани учун бузилиб қолган тақдирда ҳам тузатишга ҳожат қолмайди. Хизмат муддатини ўтаб бўлгач бу соатлар ташлаб юборилади. Шуниси диққатга сазоворки, бундай соатларга жуда ҳам кам қўл меҳнати сарфланади. Ана шундай соатлардан ярим миллионтаси АҚШга экспорт қилинади.

АЭРОПОЕЗД

Францияда яратилган янги хил транспортни аэропоезд деб аташди. Ҳозир Париж яқинида ана шу аэропоездга йўл қурилмоқда. Ҳаво ёстиқларига ўрнатилган бу аэропоезд бетон йўлакка маҳкамлаб қўйилган беш метр баландликдаги — битта алюминий из бўйлаб соатига 180-240 километр йўл боса олади. Электромотор ёрдамида ҳаракатга келувчи бу аэропоезд бир соатда 4 мингдан 8 минг кишигача таший олади. Шуниси диққатга сазоворки, аэропоезд жуда ишончли, овозсиз, бунинг устига ҳавони ифлослаштирмайди.

ЎРГАТИЛГАН СИГИРЛАР

Японялик чорвадорлар сигирлар подасини радио орқали бошқариш соҳасида муваффақиятли тажрибалар ўтказишди. Улар сигирларни радио орқали бериладиган турли сигналларга одатлантиришди. Жумладан сигирлар: «Уйга!», «Бу ерда ўт бор!», «Соғишга боринглар!» деган сигналларга бор-йўғи тўрт кун ичида ўрганиб олишди.

ТИББИЁТ МЎЪЖИЗАЛАРИ

Вазни 70 килограмм келадиган одамда бир суткада қандай ўзгаришлар бўлишини биласизми!

450 миллиард эритроцит [қизил қон таначаси], 22 миллиарддан 30 миллиардгача лейкоцит [оқ қон таначаси], 270 миллиарддан 430 миллиардгача тромбоцит [қон пластинкаси] нобуд бўлиб ва янгиланиб туради.

Юрак, қон айланишининг кичик ва катта доираларига 10 минг литрдан 17 минг литргача қон юборади. Юрак бўлмалари ва қоринчалари ўрта ҳисобда 86400 марта қисқаради. Овқат ва ичимлик билан истеъмол қилинган 2,5 литр сув қонга сўрилади. Тахминан 125 грамм оқсил, 70 грамм ёғ ва 450 грамм углевод парчаланиб, 3 минг калориядан кўпроқ иссиқлик вужудга келади.

Одам 23040 марта нафас олади ва нафас чиқаради. Ўпкадан 11520 литр ҳаво ўтади. 460 литр кислород ютилади ва 403 литр карбонат ангидрид гази чиқариб юборилади. Скелет суяк ҳужайраларининг 1/75 қисми нобуд бўлади ва тикланади.

Тахминан 137 та соч толаси ва жами киприкларнинг 1/150 қисми тўкилади ва янгиси чиқади...

* * *

Одам скелети 200 дан ортиқ суякдан иборат бўлиб, ўртача вазнли одам скелетининг жами оғирлиги 14,5 килограммни ташкил этади. Шунингдек, танамизда 750 та мускул, 20 минг метр қон томир, 6 литр қон, 50 литр сув, 1,1 килограмм тери ва 20 ош қошиқ туз бор.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА. 12.35 — Янгиликлар. 12.45 — Пионерия маршда. 13.15 — **Цивилнинг саргузаштлари** (бадиий фильмнинг 4-5 сериялари) 14.15 — Тўққизинчи беш йиллик адресига. 14.45 — Музикали кўрсатув. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Болалар учун концерт. 18.30 — Телеочерк. 18.50 — Ахборот. 19.10 — Студентлик — олтин даврим. 20.05 — **Уриз Керменчикли** куйлайди. 20.45 — Шеърият мухлисларига. **Зоҳиджон Обидов.** 21.00 — Ахборот. 21.20 — Рақслар гулдастаси. **Юлдуз Исматова.** 21.50 — Миллионлар ленинча университети. 22.10 — Телефильм. 22.30 — МОСКВА. 23.00 — **Футбол.** СССР — БОЛГАРИЯ.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.05 — МОСКВА. 18.10 — Янгиликлар. 18.15 — Дам олиш программаси. 18.45 — «Гигант» совхозининг етти куни. 19.00 — Ҳужжатли фильм. 19.10 — Танишинг, лауреатлар. 20.00 — Ягона оилада 21.00 — **Рюбецалга йўл** (бадиий фильм). 22.30 — Бадиий фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ КЎРСАТУВЛАРИ.

РАДИО БУГУН

6.15 — Тонгги концерт. 8.25 — Концерт. 9.30 — Москва. «Ер ва эл» радиожурнали. 10.10 — Концерт. 11.15 — «Совет халқи — одамларнинг янги тарихий бирлиги». Фалсафа фанлари доктори **Э. Юсупов** суҳбати. 11.30 — Куйлардан-куйларга. 12.15 — **И. Акбаров.** Скрипка ва оркестр учун биринчи концерт. 13.30 — Кино куйлари. 16.10 — Ўзбекистон композиторларининг ижоди. **М. Ашрафий** 16.50 — «Правда» газетасининг обзори. 18.00 — Атеистик темаларда: «Зулматга қарши нур». Тошкент шаҳар Фрунзе район партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири **В. Палацкий** суҳбати (русча). 18.10 — Бадиий ҳаваскорлар концерти. 18.40 — Спорт эшиттириши. 19.20 — Қозоқ куйлари. 20.00 — «Ўзбекистон ишчиси» радиожурнали ва саноат ходимлари учун концерт. 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт. 21.40 — Москва. Миллионлар ленинча университети. 22.15 — СССР санъат усталари — микрофон олдида. 22.40 — Шеърият кечаси. 23.10 — Дам олиш концерти.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 7/VI да **Хореография билим юрти ўқувчиларининг концерти** (кундузи), **Севилия сартароши.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА 7/VI да **Ажаб савдолар,** 8/VI да **Ёшликда берган кўнгил,** 9/VI да **Лақма.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Ромео ва Жульетта (2 серия) — «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Республика мулки — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Запасдаги офицер — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Рошфорлик қизлар — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Уч мушкетёр — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Кеча, бугун ва доимо — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Қор маликасининг юриши — «МОСКВА» (кеч соат 9.45 минутда). НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ

11 июндан 28 июнгача

«Тошкент — Куйбишев — Пятигорск — Баку — Тбилиси — Батуми — Гагра — Адлер — Тошкент маршрути бўйича қатнайдиган

«ЎЗБЕКИСТОН» ТУРИСТИК ПОЕЗДИГА

ПУТЕВКАЛАР СОТАДИ

Путевкаларни перечисление йўли билан ва нақд пулга сотиб олиш мумкин.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Т. Шевченко кўчаси, 44- уй, телефон 32-09-72.

ХАРИДОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

Қозоғистон ССР, Чимкент областининг Сариоғоч районн марказида ва Черняевка қишлоғида катта қорамол бозори

ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

Харидорлар қорамолларни истаган жойларига олиб кетишлари учун справка берилади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700.000 ГСП. ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — 336545. Редактор ўринбосарлари — 337914, 330,683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333258, Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424, Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро — 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз — 54—01. Урганч — 34—55, Фарғона — 4—29—44.

Б. — 132. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 04249.